

III. ZBOR GORENJSKIH AKTIVISTOV PREDDVOR 27. VI. 1971

Po vseh gorenjskih občinah se pripravljajo na III. zbor gorenjskih aktivistov, ki bo v nedeljo v Preddvoru. Krajevne družbenopolitične organizacije v posameznih občinah zbirajo prijave, občinske konference socialistične zveze pa bodo za skupine organizirale prevoz. Pripravljalni odbor III. zbora gorenjskih aktivistov pri občinski konferenci socialistične zveze v Kranju je na zbor povabil tudi borce jeseniško-bohinjskega odreda, gorenjskega odreda, udarni bataljon XXXI. divizije, kokrški odred, koroški odred, borce Prešernove brigade, borce škofjeloškega odreda, gorenjskega vojnega področja itd. Razen tega vabijo na zbor aktiviste, borce, mladino oziroma prebivalce gorenjskih občin.

Zvedeli smo, da so v radovljiški občini za zdaj rezervirali sedem avtobusov za udeležence zbora, v škofjeloški osem in v jeseniški občini prav tako osem avtobusov. V tržiški občini pa prijave še zbirajo. — Pripravljalni odbor pričakuje, da se bo zbora, na katerem bo govoril predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič, udeležilo okrog 8000 aktivistov, borcev in drugih prebivalcev Gorenjske.

Na 2. strani objavljamo

pogovor s predsednikom zveznega izvršnega sveta Mitjo Ribičičem

Minuli petek je na brniškem letališču pristalo in odletelo 29 letal; med njimi tudi trije boeingi 707. Dva orjaka sta popoldne pripeljala izseljence iz Avstralije in ZDA. — Foto: F. Perdan

mešanica kav
EKSTRA

**VSAKOMUR PRIJA
KAVA ŠPECERIJA**

7. stran

**Poročilo
z žrebanja
srečk
blagovno
denarne
loterije
ŠD Borec
iz Kranja**

Ž K KRANJ

**sveže
pakirano
meso**

ŽIVILA

Za poletne dni vam nudi Blagovnica KOKRA - Kranj

- Opremo za vikend, šport in razvedrilo
- Najnovejše modele kopalnih kostimov
- Vsakovrstno letno konfekcijo za ženske, moške in otroke

- Bogato izbiro moških letnih srajc
- Kvalitetno žensko perilo po najnovejši modi
- Poletne tkanine mnogih vzorcev in kvalitet
- Kozmetične preparate za poletje in vsa druga lepotilna sredstva priznanih proizvajalcev

Blagovnica Kokra — Kranj prodaja še vsakovrstno blago za široko potrošnjo — Obiščite Blagovnico Kokra — Kranj

Pred III. zborom gorenjskih aktivistov v Preddvoru

Tudi najbolj ugodna rešitev mora nekoga prizadeti

Pogovor s predsednikom ZIS Mitjo Ribičičem

Predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič je sprejel povabilo pripravljalnega odbora pri občinski konferenci socialistične zveze v Kranju, da bo v nedeljo, 27. junija, dopoldne govoril na III. zboru gorenjskih aktivistov v Preddvoru. Predsednika smo zaprosili, da za bralce Glasa odgovori na nekaj vprašanj. Pogovor z njim je imel glavni urednik Anton Miklavčič.

»Predsednik zveznega izvršnega sveta ste dve leti. Ljudje imajo precej medle predstave o vaši funkciji oziroma o delu zveznega izvršnega sveta. Kaj nam lahko poveste?«

vanj in dogovarjanj v središču, ustanovil potrebne koordinacijske in paritetne komisije, monetarni svet, koordinacijski odbor s predsedniki republiških in pokrajinskih izvršnih svetov. Najpomembnejše pa je morda, da smo uspeli razčistiti izvenproračunsko bilanco federacije, račune, dolgove, obresti, ki so se četrto stoletja kopičili v centru ter bi lahko še leta in leta kalili odnose med republikami. Presekajoč ta veliki vozec smo verjetno ustvarili ugodne pogoje za delo novega izvršnega sveta. Ta bo moral v smislu ustavnih sprememb delovati kot strokovno politično izvršilni organ zvezne skupščine, saj po 18 letih ponovno zvezni upravni organi — seveda v novih okoliščinah — prevzemajo direktno odgovornost v izvršilnih organih skupščine.«

»V svojih nastopih ste mnogokrat govorili o pritiskih. Ali bodo ti obstajali tudi po ustavnih spremembah?«

»Mesto predsednika zveznega izvršnega sveta je prirodno izpostavljeno kritiki in pritiskom. To ni samo jugoslovanska 'značilnost'. V vseh demokratičnih državah so vlade v središču družbene in državne odgovornosti. Prepričan sem, da bo tako tudi v prihodnje, kajti različni materialni interesi članic naše skupnosti se morajo v našem federalnem središču konfrontirati. Najbolj ugodna rešitev mora nekoga prizadeti — to je cena za hitrejši razvoj družbe kot celote. Kljub mnogim razočaranjem sem še vedno prepričan, da je mogoče vse te probleme razrešiti z demokratičnimi metodami. Mislim, da nimajo prav oni, ki bi zaradi parcialnih interesov hoteli zmanjšati vlogo jugoslovanskega središča in njegove zvezne upravne funkcije. Ona je tudi po ustavnih spremembah močno pomembna za vso skupnost, pa tudi za republike in pokrajine. Jugoslaviji je potrebna demokratična, sposobna in odločna vlada, ki bo delovala odprto pod kontrolo in s pomočjo ne samo zvezne skupščine in predstavnikov SFRJ, temveč vseh samoupravnih organizmov v naši socialistični skupnosti.«

»Omenili ste zunanje politične uspehe. Ali je zvezni izvršni svet zmogel vzporedno s prevladujočo ekonomsko problematiko prispevati tudi k zunanji politični vlogi Jugoslavije?«

»Vašim bralcem so znane in blizu naše zunanje politične akcije: konferenca neuvrščenih, potovanja tovariša Tita, razgovori naših in gostujočih delegacij. Rekel bi, kolikor je notranja gospodarska situacija neugodna, bolj je potrebna aktivna zunanja politika, zlasti politika širjenja ekonomskih odnosov Jugoslavije s svetom. Naših notranjih domačih težav ne moremo premagati sami, pač pa vse bolj z odprto ekonomiko. Za zadnji dve leti lahko rečem, da smo uspeli napraviti mnoge premike tudi v zunanji politiki in gospodarski afirmaciji neuvrščene in neodvisne Jugoslavije. Posebej bi omenil naše odnose s sosedi, zlasti s sosednjo Italijo, dalje naše zavzemanje v Evropi. 'Evropska scena' bo v tem desetletju po mojem mnenju prevladovala, kajti razširjen zahodnoevropski trg bo prinesel Jugoslaviji nove 'šanse' v trgovinski, industrijski in znanstveni kooperaciji.

Glavni razsodnik mojega dela ter uspešnosti ali slabosti zveznega izvršnega sveta je lahko samo zvezna skupščina, čeprav naravno niti meni niti drugim slovenskim članom vlade ali zvezne uprave ni vseeno, kako naše delo ocenjuje naša matica, politično vodstvo ali delovni ljudje Slovenije. No, menim, da lahko zvezni izvršni svet v okoliščinah, ki niso bile lahke, pokaže nekaj zelo pomembnih rezultatov. Npr. na gospodarskem področju je izdelal z resolucijo na ekonomski politiki za to leto stabilizacijski program, na katerega temeljih danes gradijo sanacijske in akcijske programe organizacije v federaciji, ustvarjeni so pogoji in tudi konkretni programi ter predlogi za nove sistemske rešitve, razen žal za nov zunanji trgovinski in devizni režim; zarisane so konture za nov srednjeročni razvoj Jugoslavije (prednačrt plana). Zvezni izvršni svet je deloval tudi na drugih področjih, na notranje in zunanje političnem, speljal je novo metodo sporazume-

Tretji uspeh je normalizacija odnosov z republiko Kitajsko. Sam sem v tem času imel razgovore v Veliki Britaniji, Franciji, SZ, Romuniji, stike s predsedniki vlad skandinavskih dežel ter številnimi državniki vsega sveta na jubilarnem zasedanju OZN.«

MITJA RIBIČIČ je bil rojen 29. maja 1919 v Trstu. Studiral je na pravni fakulteti v Ljubljani. V NOV je sodeloval od 1941. leta in je nosilec Partizanske spomenice 1941. Po osvoboditvi je delal v sekretariatu za notranje zadeve, bil je član izvršnega sveta skupščine LRS, sekretar okrajnega komiteja ZK Ljubljana itd. Zdaj je član predsedstva ZKJ, republiške konference SZDL, poslanec zbora narodov zvezne skupščine. Predsednik izvršnega sveta skupščine SFRJ je dve leti.

grajevanju ekonomskega sistema in v nadaljnjem razvoju socialistične Jugoslavije. Morda bo najtežje doseči, da bi sporazumi in dogovori v središču ne bili samo rezultat (trenutnih) mišljenj formalnih republiških predstavnikov, pač pa sinteza samoupravne iniciative ter, kar se mi zdi še važnejše, kako s sporazumom dogovorjeno politiko učinkovito in na vseh ravneh dosledno v praksi uresničevati.«

»Gorenjska je razmeroma razvito industrijsko in turistično področje. Kakšni časi se ji obetajo glede na ukrepe za stabilizacijo gospodarstva?«

»Pripispevek Gorenjske v borbi in revoluciji ter v vsem razdobju povojne graditve je bil izredno pomemben. Gorenjska spada danes med gospodarsko in kulturno razvite dele Slovenije in Jugoslavije. Osebo sem prepričan, da bo tudi v bodočem razvoju socialistične Jugoslavije in svoje ožje domovine Gorenjska obdržala to svoje mesto, čeprav bo zaradi hitrega razvoja tehnologije in znanosti in vse večje odprtosti naše družbe to zahtevalo novih naporov in prodornih kadrov. Rekel bi samo to, da je Gorenjska prav zaradi svoje strukture izredno zainteresirana za dosledno izvrševanje stabilizacijskega programa, bodisi skupščinske resolucije o ekonomski politiki za leto 1971, bodisi akcijskega programa IS Slovenije, še posebej pa je zainteresirana za nadaljnji razvoj sistema v smeri krepitve enotnega in odprtega jugoslovanskega trga.«

»Prej ste povedali, da boste govorili na III. zboru gorenjskih aktivistov v Preddvoru. Kakšen je po vašem mnenju pomen takšne manifestacije danes?«

»Z veseljem sem sprejel povabilo, da govorim na III. zboru gorenjskih aktivistov v Preddvoru. Zgodovina samega kraja, slavna preteklost Gorenjske v borbi in v povojni graditvi in njena vključenost v sedanje tokove omogoča, da na takem zborovanju določimo naloge, ki jih bomo skupno reševali.«

»Javna razprava o ustavnih spremembah je končana. Sedaj smo torej pred uresničitvijo dopolnil. Kako gledate na uresničevanje predvidenih dopolnil?«

»Ni mi všeč izraz dopolnilo, ker vidim v amandmajih ne samo neko dopolnilo ali izboljšavo sedanjih ustave, pač pa izredno pomembne temeljne ustavne spremembe, ki menjajo odnose med republikami, med narodi in središčem. Spreminjevalni ustavni predlogi so sprožili razprave ne samo znotraj Jugoslavije, temveč po vsem svetu. Francoski premier Chaban-Dehmas mi je dejal, da so oni zanimivi celo za enonacionalno državo. Najodločilnejše za nove ustavne odnose je, da se bodo republike in pokrajine potrdile kot neposredni dejavniki v federaciji, v iz-

Več denarja za pripravo delavcev

Finančni načrt službe za zaposlovanje, ki ga je sprejela prejšnji teden skupščina komunalne skupnosti za zaposlovanje v Kranju, ima dve značilnosti. V načrtu za leto 1971 je predvidena manjša vsota za gmotno preskrbo nezaposlenih kot lani, kar dvakrat več sredstev kot lani pa je namenjeno za pripravo delavcev za zaposlitev. Tako je finančni načrt lahko bi rekli odsev sedanje situacije pri zaposlovanju delavcev na Gorenjskem. Nezaposlenost se je zmanjšala na najnižje število, pa tudi delavcev, ki so upravičeni do denarja za preskrbo med nezaposlenostjo, ni veliko.

Vendar pa je služba mislila tudi na to, da bi utegnili sredstva za gmotno preskrbo še kako potrebovati, če bi na primer prišlo do likvidacije kake gospodarske organizacije. Zato bo v skladu 134 milijonov starih din ostalo kot rezerva za take primere, razen tega pa je sam treba prišteti še sredstva iz obveznega sklada za gmotno preskrbo. Kljub tolikšni vsoti pa so ta

sredstva v primerjavi z drugimi republikami precej manjša, saj imajo povsod večjo prispevno stopnjo. Če pa bodo ta sredstva v skladu le preveč naraščala, pa bi se morda ob koncu leta odločili za nižjo prispevno stopnjo.

Kot že rečeno je služba za zaposlovanje namenila za leto 1971 za pripravo delavcev za zaposlitev dvakrat več sredstev kot lani, to je 65 starih milijonov. Dvajset starih milijonov je namenjeno za pomoč v času strokovnega usposabljanja, 11 milijonov za denarno pomoč med šolanjem ter za poklicno usmerjanje 10 starih milijonov din. Za strokovno usposobitev in prekvalifikacijo oseb, ki iščejo zaposlitev, pa je namenjeno 8 starih milijonov din.

Po finančnem načrtu bo letos služba za svoje dejavnost zbrala za 15 odstotkov več sredstev kot lani. Polovico dohodka je namenjenega za osebne dohodke, materialne stroške, in sklade zavoda. Za kritje primanjkljaja nekaterih zavodov za zaposlovanje v Sloveniji pa bodo s skle-

pom republiške skupnosti za zaposlovanje rezervirali 24 milijonov din. Člani skupščine so predlagali, naj bi deficit nekaterih zavodov zmanjševali tako, da bi delavce s teh področij pošiljali na področja, kjer delovne sile primanjkuje.

L. M.

300 tisoč za modernizacijo kampa

Kamp na Šobcu so letos odprli pred prvomajskimi prazniki. Prvi gost se je oglašil v kampu že 23. aprila in od takrat obisk vsak dan narašča. Za zdaj so zabeležili že blizu 2400 prenočitev tujih gostov in okrog 140 domačih. Pravijo, da je bil obisk maja za 17 odstotkov večji kot lani ta mesec. Sodeč po prijavah in obvestilih, ki jih dobivajo iz raznih krajev Evrope, pa bo letos na Šobcu precej več tujih pa tudi domačih obiskovalcev kot lani.

»Škoda je le, da nam zadnje čase vreme tako nagaia. Prav zadnje dni, ko se je precej ohladilo, so mnogi pospravili šotore in odšli.

Letos bomo kamp precej modernizirali. Tako smo v recepciji nabavili nov stroj za evidenco gostov in za druga opravila, uredili smo 180 metrov obale, kupili novo ojačevalno napravo, čez nekaj dni pa bo končana tudi modernizacija tušev. Šobec bo prvi kamp v državi, kjer bo gost dal v avtomat poseben žeton in tako za 7 minut vključil tuš s toplo vodo. Razen tega pa nameravamo kupiti tudi poseben traktor za odvoz odpadkov in smeti. Vse to nas bo veljalo okrog 300 tisoč novih dinarjev. S temi preureditvami bo Šobec še naprej eden najbolje urejenih kampov pri nas, pravi Jaka Eržen predstavnik turističnega društva Lesce.

Sredi tedna je bilo v kampu okrog 150 turistov, med njimi največ Holancev in Zahodnih Nemcev. Med njimi je tudi precej takšnih, ki so stalni obiskovalci kampa na Šobcu.

A. Z.

Več gostov kot lani

Po podatkih zveznega zavoda za statistiko je bilo lani od januarja do maja pri nas skoraj 5 milijonov prenočitev domačih in tujih gostov ali 9 odstotkov več kot lani. Število prenočevanj domačih gostov se je povečalo za 7 odstotkov, tujih pa za 15 odstotkov.

Obisk tujih gostov je bil zlasti dober aprila, ko je bilo pri nas skoraj več kot petino tujcev kot lani istega meseca. V prvih štirih mesecih je obiskalo našo državo prek 440.000 gostov iz tujine. —lb

Kam po šoli?

Vpis na srednje in poklicne šole na Gorenjskem je v glavnem zaključen. Na nekaterih šolah pa je še možen vpis po 23. juniju.

Gimnazija Kranj in Gimnazija Jesenice do 25. junija, Gimnazija v Škofji Loki pa do 24. junija.

Zdravstvena šola na Jesenicah vpisuje še do 25. junija. Šolski center ZP Iskra — Tehniška šola elektrotehniške in strojne stroke v Kranju vpisuje še do 26. junija, Tehniška srednja šola pri Železarsko izobraževalnem centru na Jesenicah pa do 1. julija.

Poklicna industrijska šola Jesenice vpisuje do 1. julija, prav tako gostinska šola na Bledu. Za poklicno šolo kovinske stroke v Radovljici pa je vpis možen do 4. septembra.

Poklicna šola elektrotehnične in kovinske stroke pri Šolskem centru ZP Iskra vpisuje še do 26. junija. Čevljarski šolski izobraževalni center Žiri sprejema prijave do 1. julija, Poklicna gumarska šola v Kranju pa do 30. junija. V Šolski center za blagovni promet v Kranju pa do 2. julija.

POKLICNA KOVINARSKA ŠOLA Radovljica

Gorenjska cesta 13
razpisuje sprejem 60 učencev v I. razred v šolskem letu 1971/72 za poklice

KOVINARSKA STROKE.

V šolo se lahko vpišejo samo učenci, ki imajo sklenjene učne pogodbe z delovnimi organizacijami oziroma obrtniki po Zakonu o poklicnem izobraževanju in o urejanju učnih razmerij (Uradni list SRS št. 26 — 149/70). Prošnji za vpis morajo kandidati priložiti:

1. spričevalo o končani osnovni šoli (ne glede na oceno iz tujega jezika)

2. rojstni list
3. življenjepis

Šola sprejema prošnje od 28. do 30. junija 1971 od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo šole

Sava Kranj
industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov

zaradi reorganizacije in preselitve delovne enote razpisuje vodilno delovno mesto

vodje DE velopnevmatika

Pogoj:

visoka strokovna izobrazba kemijsko-tehnološke, gumarsko-tehnološke ali strojne smeri z najmanj 3-letnim delovnim stažem, od tega polovico v gumarski industriji.

Sposobnost in uspešnost dela izbranega kandidata bosta preverjeni občasno in redno ob razpravah zaključnih računov podjetja kot to določajo samoupravni predpisi za vodilne delavce podjetja. Prijave z overjenim zadnjim šolskim spričevalom, overjenim prepisom zadnje odločbe o zaposlitvi in morebitna druga dokazila o dosežani praksi in usposobljenosti sprejema kadrovska služba podjetja do 8. julija.

V tem roku so zainteresiranim kandidatom v oddelku za delovna razmerja kadrovske službe na razpolago dokumenti o organizacijski strukturi podjetja in organizaciji dela DE velopnevmatika, opis dela delovnega mesta, letni gospodarski načrt podjetja ter drugi organizacijski predpisi v zvezi s tem delovnim področjem.

Pismene odgovore na poslane prijave z obvestilom o izbiri kandidata bomo poslali v 10 dneh po opravljeni izbiri.

gorenjska kreditna banka

18.8.
V
ŠKOFJI LOKI

ŽREBANJE

za vse tiste, ki bodo do 31. julija vložili na hranilno knjižico ali devizni račun 2000 Ndin vezanih za 1 leto, 1000 Ndin vezanih za 2 leti ali v tem času obnovili vezavo

**KRANJ • JESENICE • TRŽIČ • BLED
RADOVLJICA • ŠK. LOKA • ŽELEZNIKI**

KRANJ

● Danes dopoldne bo razširjena seja komiteja občinske konference zveze komunistov, ki se je bodo udeležili tudi člani komisije za družbeno ekonomske odnose in ekonomsko politiko. Na seji bodo obravnavali nekatera vprašanja stanovanjskega gospodarstva in stanovanjske izgradnje v kranjski občini. Razpravljali pa bodo tudi o akcijskem programu občinske skupščine za uresničevanje stabilizacijske politike.

● Na 27. skupno sejo se bosta jutri popoldne sestala oba zbora občinske skupščine. Najprej bosta razpravljala o akcijskem programu stabilizacijske politike v občini letos, nato pa bosta v okviru akcijskega programa sprejela vrsto odlokov in soglasij.

● Na četrtkovi seji Temeljne izobraževalne skupnosti Kranj bodo razpravljali o poročilu o izvajanju družbenega dogovora za štipendiranje in kreditiranje dijakov in študentov v kranjski občini. Na dnevnem redu so še priprave za sklenitev samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov za področje vzgoje in izobraževanja, potrditev pravilnika o pogojih za dodeljevanje in vračanje posojil in združenih sredstev amortizacije izobraževalnih zavodov in informacija izvršnega odbora TIS o odobrenih posojilih v letu 1971, priprave na volitve članov skupščine TIS, poročilo kadrovske komisije TIS o nagrajevanju prosvetnih delavcev in organizacija letošnjega dneva prosvetnih delavcev. Ob koncu bodo še razpravljali o priključitvi osnovne šole Jezersko k osnovni šoli v Preddvoru.

● Občinski sindikalni svet Kranj je v ponedeljek, 21. junija, ob 16. uri pripravil v delavskem domu predavanje podpredsednika republiškega izvršnega sveta in člana CK ZKS Vinka Hafnerja »Stališča CK ZKS do socialne diferenciacije v naši družbi«. Predavanje je bilo namenjeno predsednikom kranjskih sindikalnih organizacij in članom izvršnih odborov.

A. U.

RADOVLJICA

● Radovljica, 22. junija — Popoldne so se sestali sekretarji organizacij zveze komunistov radovljiške občine. Razpravljali so o uresničevanju akcijskega programa zveze komunistov v občini ter organiziranosti organizacije zveze komunistov v občini.

● Danes popoldne se bo na redni seji sestal izvršni odbor občinske konference socialistične zveze. Na seji bodo obravnavali uresničevanje akcijskega programa občinske konference zveze komunistov. Pogovorili pa se bodo tudi o udeležbi na III. zboru gorenjskih aktivistov v Preddvoru in nekaterih organizacijskih vprašanjih.

● Jutri popoldne bo občinski sindikalni svet razpravjal o uresničevanju resolucij II. kongresa samoupravljalcev in akcijskem programu, ki ga je na podlagi četrte seje občinske konference zveze komunistov Radovljica na zadnji seji sprejel komite občinske konference ZK. Dogovorili se bodo tudi za kulturno akcijo v radovljiški občini in obravnavali program prireditev za delovne organizacije.

A. Z.

Posojila za večja dela

Lani je stopil v veljavo zakon, ki zahteva, da se 75 odstotkov sredstev, ki jih daje TIS šolam za amortizacijo nepremičnin, zbira v posebnem skladu pri TIS. 25 odstotkov pa dobe šole vsako leto za manjša popravila in vzdrževalna dela. Lani se je v tem skladu pri TIS v Kranju zbralo 290.000 din, letos pa 320.000 din. Po desetih letih bo lahko vsaka šola dobila svoj delež.

Zakon tudi dovoljuje, da se iz sredstev tega sklada podelijo posojila šolam za večja popravila ali obnove. Letos je za takšno posojilo zaprosilo pet šol. Najele so skupno skoraj 340.000 din kredita. Vrnile ga bodo, odvisno od višine posojila in velikosti šole v dveh do osmih letih. Denar bodo porabile za ureditev centralnih kurjav, popravila streh, ureditev okolice šole itd.

-lb

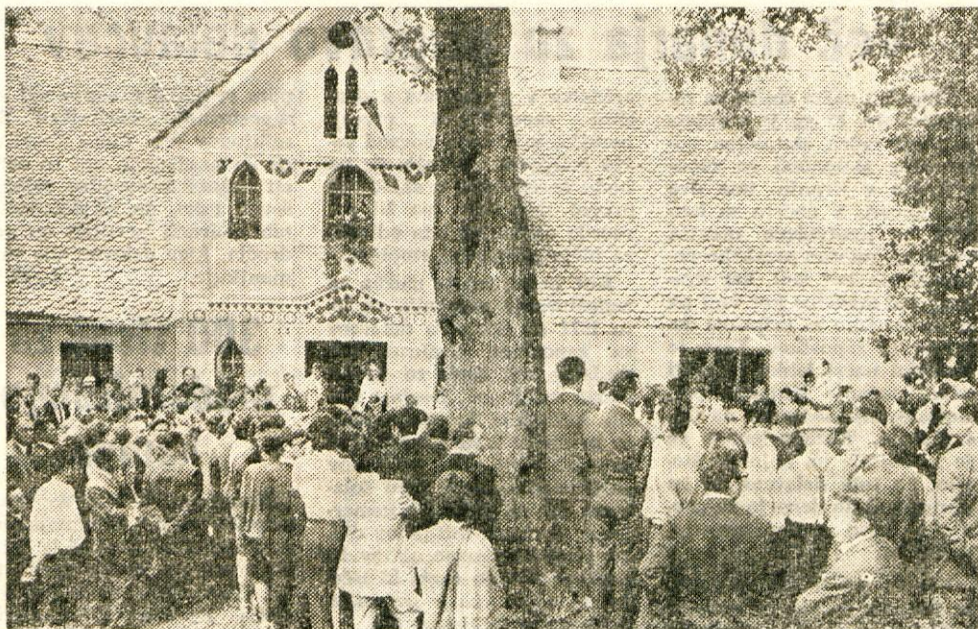
Nov vrtec

Temeljna izobraževalna skupnost pri skupščini občine Kranj je odkupila Peterlino hišo ob cesti Staneta Zagarja 19 v Kranju. V njej namerava urediti vzgojno varstveni zavod za predšolske otroke. Za hišo so dali 320.000 din. Po pogodbi bi morala biti hiša izpraznjena že 1. aprila ali kot so se kasneje dogovorili 1. junija.

Vendar prodajalka hiše ni izpraznila, zato prevzema še ni bilo.

Načrti za obnovo in preureditev hiše so že v izdelavi in pri TIS upajo, da bodo jeseni že začeli delati. Najprej bodo uredili centralno ogrevanje. Računajo, da bo vrtec vseljiv drugo jesen.

-lb

V okviru krajevnega praznika na Beli je bila v nedeljo pred rojstno hišo Matije Valjavca-Kračmanovega na Srednji Beli proslava, na kateri sta govorila predsednik občinske konference SZDL Kranj Tone Volčič in kustos Gorenjskega muzeja Črtomir Zorec. V kulturnem programu so sodelovali pevci, recitatorji in pionirska folklorna skupina osnovne šole Matija Valjavec Preddvor. (jk) — Foto: F. Perdan

Uspelo praznovanje

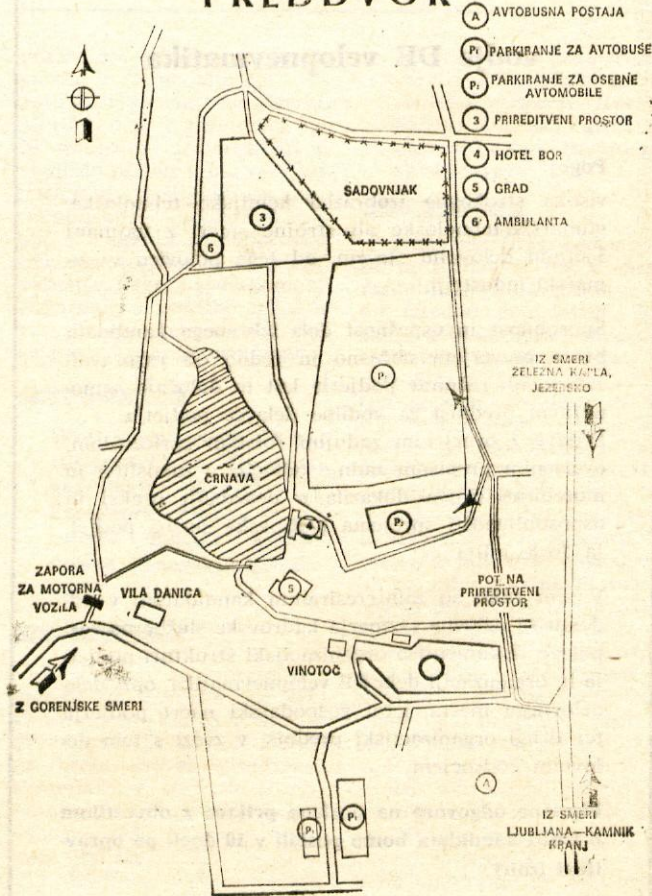
V nedeljo zvečer se je na Beli nad Kranjem končalo praznovanje krajevnega praznika, 30. obletnice ustanovitve OF in 140. obletnice rojstva pesnika in jezikoslovca Matije Valjavca-Kračmanovega. Osrednji dogodek je bila prav gotovo uprizoritev Finžgarjeve ljudske igre Naša kri, ki so jo domači igralci zaigrali na prostem pred gostilno Markun na Zgornji Beli. Ker je bilo vreme izredno, se je na sobotni predstavi zbralo prek 400 ljudi, na nedeljski pa okrog 300 ljudi iz vseh krajev Gorenjske. Nič manj slovesno ni bilo pred rojstno hišo Matije Valjavca-Kračmanovega, kjer je bila v nedeljo dopoldne proslava. O pomenu OF je govoril predsednik občinske konference SZDL Kranj Tone Volčič, o življenju in delu Matije Valjavca pa je spregovoril tovariš Črtomir Zorec. Ob tej priložnosti so odprli v veži pesnikove rojstne hiše razstavo, ki jo je pripravil Gorenjski muzej iz Kranja.

Napovedi, da bo na Beli ena največjih praznov v kranj-

ski občini, so se torej uresničile. To je obenem tudi najlepše plačilo za trud vsem domačinom, ki so vsak po svojih močeh pripomogli, da je praznovanje uspelo. To je

tudi spodbuda, da se bodo Beljani še lotevali organizacije podobnih prireditev in s tem dokazali, da se da ob sodelovanju vseh občanov veliko narediti.

— jk

ZBOR
GORENJSKIH AKTIVISTOV
PREDDVOR

ISKRA
Uprava samskega
doma Kranj
Planina 2

razpisuje prosto delovno mesto
SOBARICE

Pogoji: starost nad 30 let.
Interesentke naj se zglašijo osebno na upravi doma.

22 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, ROPARI
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Vse, kar so Britanci po 7. aprilu 1939 ukrenili, je bilo samo to, da so pregrupirali sredozemsko britansko vojno brodovje, razglasili obsedno stanje na Malti in v Gibraltarju, po katerem je že segla z zahtevami fašistična Francova vlada, lahko bi ga pa ogrozila tudi italijanska vojska, ki je bila še vedno v Španiji prav tako kakor nemška nacistična divizija 'Condor'. General Franco, podprt s Hitlerjevim in Mussolinijevim zavezništvom, je že začel dvigati glas in napovedovati voljo Španije k vrnitvi na stališča stare španske imperialne politike, s katero 'naj bi Španija dosegla najvišje vrhove slave in moči'.

Dne 7. aprila 1939 je tudi Hitlerjeva Nemčija zavzela uradno stališče do italijanske okupacije Albanije. Uradni nemški krogi so v zvezi z izkrcanjem italijanske vojske v Albaniji izrazili, da je italijanska akcija 'popolnoma v skladu besedila in duha italijansko-albanske prijateljske pogodbe iz leta 1927, kakor tudi v skladu z globokimi italijanskimi simpatijami do albanskega ljudstva. »Nemčija popolnoma razume, da se Italija ne more zanesti (na črke pogodbe), če v neki deželi, ki leži na oni strani Jadranskega morja, ogrožajo italijanske interese s stalnimi nemiri, ogrožajočimi splošni red in varnost v tej deželi prebivajočih Italijanov. Nemčija ima za zaščito italijanskih interesov v tem prostoru popolno razumevanje in zato ne more razumeti niti trpeti, če se zahodni demokratični velesili, ki nimata v Albaniji nobenih interesov, vmešavata v juridično popolnoma upravičen položaj in ravnanje našega partnerja Osi (Rim-Berlin).«

V zvezi z italijansko akcijo v Albaniji je 7. aprila zasedal tudi jugoslovanski svet. Prvo, kar je čutil kot dolžnost do Italije, je bilo, da je zanimal sporočilo agencije Havas, ki se je glasilo:

»Iz dobro obveščenih beograjskih krogov smo izvedeli za stališče Jugoslavije do italijanske akcije v Albaniji. Ti krogi izjavljajo, da je italijanska vlada stalno obveščala jugoslovansko vladu o svojih pogajanjih z Albanijo. Italijanska vlada je istočasno dala jugoslovanski vladi vsa zagotovila, da bo upoštevala jugoslovanske interese na Jadrani. Videti pa je, da se obveznosti, sprejete in sklenjene marca 1937 med Italijo in Jugoslavijo, doslej še niso izpolnile in potrdile z dogod-

ki. RAZUMLJIVO JE, DA PRISTOJNI JUGOSLOVANSKI KROGI PO TEM VPRAŠANJU GLEDajo NA RAVNANJE ITALIJE PRAV GOTOVO Z DOLOČENO MERO ZADRŽANOSTI. Verujejo tudi, da italijanska vlada še ni prelomila dokončno vseh stikov s kraljem Zogom. Vladi v Rimu in Beogradu sta v stalnem stiku.«

To sporočilo je jugoslovanska vlada zanikala, v kolikor je cicalo, da bo Jugoslavija skupaj z Italijo posegla v dogodke. »Vsa poročila o ukrepih, ki jih je ukrenila jugoslovanska vlada je v stalnih stikih z italijansko vlado. Ta je pripravljena zaščititi jugoslovanske interese. ITALIJANSKI UKREPI SO SAMO ZACASNEGA ZNAČAJA. Do normaliziranja položaja bo prišlo takoj, kakor hitro si bo Italija zavarovala svoje interese in kakor hitro bodo zadovoljivo rešene druge italijanske zahteve.«

Jugoslovanska vlada se zaradi dogodkov v Albaniji ni razburjala. Zato pa je bilo ogorčenje protifašistične jugoslovanske javnosti toliko večje. Ilegalna Komunistična partija Jugoslavije je ob tem dogodku razširila med ljudstvo vrsto letakov, med njimi tudi naslednjega, ki so ga sestavili študentje-komunisti beograjske univerze in ga 8. aprila razširili med Beograjčane:

»NAPAD ITALIJANSKEGA FAŠIZMA NA MALO ALBANIJO JE NEVARNO NADALJEVANJE RAZBOJNIŠKE OSVAJALNE POLITIKE OSI BERLIN-RIM. SAMO DVAJSET DNI JE MINILO OD USODNIH TRENUTKOV, KO SO BRATSKI SLOVANSKI NARODI ZAVEZNIŠKE ČESKO-SLOVANSKE PADLI V NAJBOLJ CRNO SUŽENJSTVO GERMANSKEGA IMPERIALIZMA. SEDAJ PA ŽE GROZI, DA BO TRAGIČNA USODA BRATSKEGA ČESKEGA IN SLOVANSKEGA LJUDSTVA POSTALA CRNA STVARNOST LJUDSTEV JUGOSLAVIJE.

JUNASKO ALBANSKO LJUDSTVO, KI SO GA IZMODRILE IZKUSNJE ČESKEGA IN SLOVANSKEGA LJUDSTVA, SE SLABO OBOROŽENO UPIRA VOJASKO NEPRIMERNO MOČNEJŠEMU SOVRAŽNIKU. TA BOJ ALBANSKEGA LJUDSTVA, NJEGOV BOJ ZA SVOBODO IN NEODVISNOST ALBANIJE JE HKRATI TUDI BOJ ZA ŽIVLJENSKE INTERESE NASE DRŽAVE! MUSSOLINI NE ZASEDA ALBANIJE SAMO ZARADI ALBANIJE, MARVEČ MU JE ALBANIJA POTREBNA TUDI ZATO, DA BO JUGOSLAVIJA BLOKIRANA TUDI S TE STRANI, DA BI JO POTEM IMPERIALISTI OSI BERLIN-RIM LAŽE RAZBILI IN JO ZASEDLI. MUSSOLINI NE BO OBSTAL NA NASI MEJI! DANES PRODIRA V ALBANIJO, DA BI JUTRI LAHKO PODVRGEL V SVOJE SUŽENJSTVO DALMACIJO, ČRNOGORSKO IN HRVAŠKO PRIMORJE.«

Kako resnična je bila ta napoved, so pokazali kasnejši dogodki. Toda jugoslovanska vlada je

raje mirno gledala italijansko početje in hlapčevsko stala na italijanski strani. Tudi zahodne velesile so gledale na Jugoslavijo kot na fašistično zaveznico, kar lahko slutimo 10. aprila 1939 iz izjave britanske vlade, da bo jamčila s svojo vojaško silo nedotakljivost Grčije in Turčije, kasneje pa tudi Romunije, če bi tem državam grozila podobna usoda, kakor je doletela Albanijo, ki je bila 10. aprila 1939 po italijanskih poročilih z vsemi pomembnimi ozemlji že doma- la vsa v italijanskih rokah.

To je potrdil tudi kralj Zogu, ki je z družino pobegnil v Grčijo. Oblast je prevzela italijanska vojska pod vodstvom generala Guzzonija, zunanji minister Ciano, ki je za nekaj ur prispel v Tirano, pa je sestavil še provizorični albanski komite iz albanskih kolaboracionistov, s katerimi je nameraval obvladati albansko ljudstvo. Mimo tega je general Guzzoni pozval s posebnim proglasom Albance k disciplini in sodelovanju z italijansko okupacijsko vojsko, obenem pa jim zagrozil z najstrožjimi kaznimi, če bi se okupacijski vojski in oblastem upirali. Prav te grožnje so Albancem obetale, kakšna 'velika prihodnost se jim obeta pod kraljem Italije in cesarjem Etiopije Viktorjem Emanuelom ter Ducejem, ki želi Albancem najboljši', kakor je bilo zapisano v generalovem proglasu.

Naslednji dan, dne 11. aprila 1939, so Italijani že sestavili albansko kolaboracionistično vladu pod predsedstvom Shefketa Verlacija, Italija pa je za vsak primer vpoklicala pod orožje še letnike 1901 do 1912, torej več milijonsko vojsko, če sklepamo po statistikah, po katerih je en sam letnik vojnih obveznikov v Italiji štel od 400.000 do 450.000 mož.

Dne 12. aprila 1939 je kolaboracionistična albanska skupščina ponudila albansko krono italijanskemu kralju in cesarju Etiopije ter njegovim naslednikom in zaprosila, da bi se Albanija združila z Italijo kot personalna unija. Sklepi tega zasedanja so se glasili:

»1. Dosedanja albanska vlada je odstavljena. Ustava, sprejeta s strani odstavljenega režima, je neveljavna. 2. Skupščina ima polnomočje za sestavo nove vlade. 3. Skupščina izjavlja, da so vsi Albanci hvaležni voditelju fašizma za konstruktivno delo pri razvoju Albanije in so pripravljeni povezati življenje in usodo Albanije tesno z Italijo. 4. Med Italijo in Albanijo bo v tem smislu prišlo do sklenitve pogodbe. 5. USTAVODAJNA ALBANSKA SKUPŠČINA IZRAZA S TEM ENOGLASNO VOLJO ALBANSKEGA LJUDSTVA IN SVEČANO IZROČA ZA URESNICE TE VOLJE V OBLIKI PERSONALNE UNIJE KRONO NJEGOVEMU VELICANSTVU VIKTORJU EMANUELU III., KRALJU ITALIJE IN CESARJU ETIOPIJE ZA NJEGOVO VELICANSTVO IN NJEGOVE NASLEDNIKE.«

Tovarna čipk, vezenin in konfekcije Bled

razpisuje v soboto, 26. junija ob 9. uri na dvorišču podjetja Bled, Kajuhova 1
**javno licitacijo za prodajo
dostavnega avtomobila IMV**
Novo mesto, motor Super B-Moris 1600, letnik 1968, s 130.000 prevoženimi kilometri, registriran, vozen.
Izklicna cena je 18.000 din.

Udeleženci morajo plačati kavcijo v višini 10 % začetne cene na sedežu podjetja. Predstavniki podjetja morajo predložiti pooblastilo.
Ogled vozila je možen vsak delovni dan od 8. do 12. ure na dvorišču podjetja.
Za enako ponudeno ceno ima prednost družbeni sektor.

Trgovsko podjetje MURKA LESCE

objavlja prosto
delovno mesto

ŠIVILJE

za manjša popravila v
poslovalnici Tekstil na
Bledu.

Pogoji: KV šivilja, ki jo veseli delo v trgovski stroki. Interesentke naj svoje prošnje z dokazili o strokovnosti in življenjepisom vložijo na upravi podjetja v roku 15 dni po objavi.

Združeno podjetje Škofja Loka

sprejme v delovno razmerje za nedoločen čas

več avtobusnih šoferjev

za Škofjo Loko, Bohinj in 1 šoferja za delavsko progo: Vranjsko—Ljubljana, ter

5 tovornih šoferjev

za poslovalnico tovornega prometa v Kamniku.

Nastop dela takoj. Poskusna doba je 2 meseca.
Kandidati naj se po možnosti osebno zgledajo v kadrovskem oddelku podjetja v Škofji Loki, Titov trg 11.

Zgodnje odstavljanje pujskov

(2. nadaljevanje)

Rasnost pujskov se lahko izboljša z dodatkom antibiotikov hrani. O vprašanju dodajanja antibiotikov kot rast pospešujoče snovi smo že pisali (Glas, 14. 1. 1970, z dvema nadaljevanjema). Vendar pa glede na odnos do te problematike danes, lahko pripomnimo, da je treba dodajati antibiotike hrani predvsem tam, kjer pri vzreji pujskov nagaajo kužne bolezni. Ponavadi je to na posevkih s slabšimi zoohigieničnimi razmerami. Ko nevarnost bolezni mine in se prašiči popravijo ter normalno rastejo, prenehamo dodajati antibiotike hrani.

Že iz povedanega lahko ugotovimo, da je pri zgodnjem odstavljanju pujskov treba upoštevati nekatere specifične dejavnike. Vendar pa problematika ne bi bila dovolj osvetljena, če ne bi dodali še nekaj stvari. V zadnjem času se namreč lotevajo intenzivne reje pujskov še natančneje. Ker je pri opisanem načinu vzreje in odstavljanja težko doseči najugodnejše zoohigienične razmere v svinjaku, se je porodila misel o vzreji pujskov v baterijah. Pujski namreč potrebujejo za ugoden razvoj razmeroma visoko temperaturo okoli, in sicer 32° C v prvem, 30° C v drugem, 28° C v tretjem itn. tednu po rojstvu, medtem ko dojnim svinjam godi razmeroma nizka temperatura (12 do 16° C). Pujske se odstavi 5.—7. dan po rojstvu in se jih oddvoji v klimatizirane baterije, 10.—12. v enem gnezdu. Takšna reja zahteva rešitev vrste kočljivih vprašanj in je za zdaj še poskusna. Vendar pa dosednji rezultati v Belgiji kažejo na uspeh. Pujski dobro priraščajo in izkoriščanje plemenskih svinj se poveča za približno 20 %. Zaradi boljšega izkoriščanja boksov in porodniških gnezd se poceni tudi reja. Takšen način reje dopušča stalen nadzor nad pujski kot tudi lažje poseganje v vzrejne postopke. Tudi izgube so manjše, vendar pa je pri tem treba posvetiti veliko skrbi pravilni prehrani. Tekoča hrana ni primerena, ker se hitro kvari in je treba posode večkrat čistiti, pač pa ustreza suha. Tekočno dobo pujski preko napajalnikov, ki so prirejeni tako, da jih sesajo. Ko so pujski težki 15 kg (pri starosti 6 tednov), se jih premesti v vzrejališče. Pri tem načinu vzreje prežive pujski kritično dobo tretjega tedna v najugodnejših razmerah.

dr. S. Bavdek

Društva živinorejcev sodelovala v javni razpravi

V slovenskih društvih živinorejcev je včlanjenih prek 8000 kmetov, ki so se aktivno vključili v javno razpravo o težah zakona o združevanju kmetov v zadrage, organizacije združenega dela in pogodbene skupnosti. Javno razpravo je organizirala in vodila organizacija socialistične zveze delovnega ljudstva. Člani društev živinorejcev so pozdravili pobudo slovenskega izvršnega sveta, da bi dobili zakon o združevanju kmetov, na osnovi katerega bo slovenski kmet enakopravno sodeloval pri upravljanju kmetijskih delovnih organizacij in kombinatov, razen tega pa tudi pri delitvi ustvarjenega dohodka. Člani društev živinorejcev so v javni razpravi želeli, da bi čim prej uvedli kmečko pokojninsko zavarovanje in da bi v razpravah o našem kmetijstvu več govorili tudi o gozdarstvu, ki je povezano s splošno kmetijsko problematiko.

— jk

Dvajset let Agrotehnike

Podjetje Agrotehnika iz Ljubljane, ki ima veliko vlogo pri razvoju slovenskega kmetijstva, slavi v teh dneh 20. obletnico obstoja in 20. obletnico delavskega samoupravljanja. Podjetje je imelo in ima veliko vlogo pri uvozu umetnih gnojil in kmetijske mehanizacije. Lani je uvozilo 98.820 ton umetnih gnojil, predvsem tistih z veliko hranljivostjo, razen tega pa tudi dobavlja kmetijske stroje za neposredno kmetijsko proizvodnjo in stroje za kmetijsko predelovalno industrijo. Leta 1966 je Agrotehnika prodala 605 traktorjev, predlanskim pa že 1383.

Agrotehnika je leta 1953 organizirala prvo razstavo kmetijskih strojev in opreme, leto kasneje pa je ustanovila tudi oddelk za uvoz in poseben oddelk za kmetijske stroje. Pred sedmimi leti je Agrotehnika osnovala še sektor za investicijsko opremo, ki ima oddelk za opremo hladilnic, oddelk za tehnologijo krmil, oddelk za industrijsko predelavo koruze in sušilnice, oddelk za mlinsko industrijo, klavnice in mesno predelovalno industrijo in oddelk za zelenjavo, sladkor, olje in podobno.

— ik

Kosi, le kosi, oj, kosec ti mlad

V nedeljo bodo pa na Novi Oselici kosci tekmovali v košnji s kosami in kmetijske stroje bodo preizkušali na hribovitem terenu, so pretekli teden šušljali ljudje okrog Sovodnja v Poljanski dolini. Prireditev kot prireditev sem si mislil, v poplavi tolikih so si izmislili še eno. No, ko sem se v nedeljo popoldne po precej strmi cesti pripeljal na prireditev, sem mnenje kar brž spremenil. Videl pa sem, da so mnogi že prej mislili drugače. Na Novo Oselico je po skrbno zbranih podatkih priropotalo več kot sto avtomobilov, ob travniku in nad njim pa se je zbralo več kot 1000 ljudi. Tako številna udeležba je temeljito spremenila podobo te mirne vasi nad Sovod-

Najstarejši udeleženec tekmovalja koscev 62-letni Jakob Peternelj iz Sovodnja se je pogumno kosal z ostalimi mlajšimi tekmovalci.

njem. Med ljudmi je vrelo kot v panju, po bregovih pod Novo Oselico pa so iz zvočnika odmevale poskočne viže Slakov in Avenikov. Po pozdravnem nagovoru prirediteljev — kmetijskega odbora Sovodnja, KZ Škofja Loka in krajevne organizacije SZDL — in direktorja škofje-

loške KZ Vinka Kržišnika ter pozdravu zastopnikom KZ iz Cerknega in Idrije, je program stekel.

Najzanimivejša je bila prva točka. Deset koscev se je pripravljalo na košnjo s kosami. Obklečeni v bele srajce in z rdečim nagelnjom za klobukom na glavi ter seveda s priborom za košnjo so se z glasnim ukanjem podali navzdol proti tekmovalnim parcelam. Na znamenje z zastavico so se z vsemi močmi pognali v boj za čimboljšo uvrstitev. Videlo se je, da so to sami izurjeni kosci. Najmlajšemu je bilo 21 let, gledalci pa so najbolj navijali za najstarejšega 62-letnega Jakoba Peternelja iz Sovodnja. Po končani košnji, pokositi so morali parcelo, dolgo 20 metrov in široko 3,3 metre, so se kosci zbrali skupaj in si prižgali zaslužene cigarete. Zaukali so in naznanili, da so končali z delom. »Oj, kako je bilo včasih lušno,« se je oglasila mamca za mojim hrbtom. Misli so ji verjetno ušle v mlada leta, ko so po končani košnji mladi fantje vasovali pod okni deklet. Ko so se kosci pogovarjali, so strogi sodniki začeli z ocenjevanjem. Hitrost in kvaliteta — čistost, ravnost redi in podkos pod redjo, sta dali končen rezultat. Razlik med prvimi skoraj ni bilo. Zmagal je 34-letni Edvard Kavčič iz Koprivnika z 88 točkami pred Francem Peterneljem iz Ostaleže in Izidorjem Rupnikom iz Stare Oselice, ki sta si delila drugo in tretje mesto s 86 točkami. Najboljši so dobili za nagrade pribor za košnjo, ostali spominske nagrade, zadnjemuvišeni Jakob Peternelj iz Sovodnja pa grablje kot simbol, naj gre drugič raje grabit.

Sledil je prikaz šestih vrst kosilnic in obračalnikov za krmo. Na precej strmeh terenih, ki ga je po teh krajih na pretek, se najbolje obnesejo kosilnice znanih tovarov: BCS, Reform, Motty, Vogel Noot, Rapid in Alpina. Med

55 kosilnicami, ki jih imajo kmetje v proizvodnem okolišju Sovodnja, je prav teh največ. Gledalce je še najbolj navdušil zaključek, ko so se demonstratorji z vsemi šestimi kosilnicami zapodili v breg in hipoma pokosili vso parcelo.

V zadnji točki so kmetje pokazali dve vrsti strojev za pobiranje krme. Največ občudovalcev je pri gledalcih vzbudil specialni traktor »Reform Mulic. Stroj obvlada skoraj vsak teren. Ima 4-cilind-

Taka kosilnica je kar primerena za hribovit teren.

drski diesel motor s 40 KS. Pobiralna naprava ima prostornino 11 m³. Gledalcem na Novi Oselici je kar zastajal dih, ko so z »Reform Mulicem« manevrirali po neverjetnih strminah. Poleg tega je mogoče na specialni traktor priključiti tudi trosilec za gnoj, na katerega se lahko naloži okrog 1500 kg gnoja.

Uradni program je bil končan. Pri Jakobovem kozolcu na Novi Oselici pa je siedil še kmečki piknik, na katerem so najbolj vneti rajali še dolgo v noč. Mislim, da bi bilo za tovrstno prireditev, zlasti tekmovalje koscev, vsako leto večje zanimanje. Prav bi bilo, da bi postala tradicionalna.

Besedilo in slike:
J. Govekar

Po končani košnji so se kosci zbrali k prijetnemu pomenku

V največji meri se je prav z njegovo pomočjo razmahnilo politično delo in s tem priprave na odhajanje ljudi v partizane. Osvobodilno fronto so do konca 1941. leta razpredli že tako, da je bilo tedaj na ozemlju kranjskega območja 17 odborov OF, poleg tega pa 15 partijskih organizacij in 11 skojevskih in mladinskih skupin. Tudi njihovo delo je zapolnjevalo vrzel, ki jo je povzročilo zadrževanje partizanskih enot na desni strani Save.

Svoje je prispevala tudi propaganda v obliki literature, letakov, ki so jo od poletja in jeseni naprej razmnoževali na treh krajih: pri Hafnerjevih v Stražišču, pri Ručigajevih na Primskovem in prehodno v Vrvarni v Kranju.

S tem v zvezi je zlasti mladina zbirala velike količine papirja, dosti dela pa je bilo potem tudi z razpečevanjem propagandnega materiala. Vzpostavili so vrsto javk, organizirali zveze in skladišča ter več točk za razdeljevanje raznega materiala.

Tudi v Trziču je oživel odbor Osvobodilne fronte, ki je narasel na 13 članov. V Trziču in njegovi okolici je konec 1941. leta OF spet zajemala čez 100 ljudi vseh starosti.

Tako kakor v Trziču je bila tudi v Kranju zelo aktivna posebno mladina. Ob obletnici oktobrske revolucije so po hribih zažgali kresove, v Kranju pa je skojevski komite sestavil celo diverzantsko skupino. Ta je med drugim minirala most pri postaji Jošt. Sicer se to ni čisto posrečilo, vendar so bili nemški transporti, ki so tedaj hiteli na pomoč nemškimi divizijam proti osvobojenemu ozemlju v Srbiji, zadržani za dva dni.

Ta skupina je ovirala tudi redni promet na cestah. V ta namen so mladinci zakopavali v cestišča deščice z žebli. Spodžagovali

ku, v Trziču in na Jesenicah. Jeseni 1941 so pripeljali tja še najmanj dva taka bataljona in sicer 857. ter 322.

Zaradi partizanske aktivnosti so pripeljali na Gorenjsko še cel policijski polk, ki so ga po njegovem poveljniku Endlerju imenovali Endlerjev policijski polk.

V začetku decembra so voditelji upora na Gorenjskem začeli pripravljati zimsko vstajo, ki je potem zajela predvsem desni breg Save, kamor je bilo zaradi razmer na levem bregu preneseno središče partizanskega delovanja. Ta vstaja je potem množično zajela Poljansko dolino ter območje okoli Jesenic, Bohinja in gorjanske vasi.

V decembrski vstaji kranjsko območje sicer ni bilo tako zajeto kakor predel na levem bregu Save, vendar pa je v tem času odšlo med partizane več ljudi. Okoli 10. decembra se je priključilo Cankarjevemu bataljonu v Selški dolini osem novincev iz Kranja in Stražišča.

Priprave na množično mobilizacijo so v tem času potekale tudi na Okroglem pri Kranju, vendar kljub pripravljenosti do tega tam ni prišlo.

Oprijemljivejši uspeh pa so v tem času rodili napori pri organiziranju nove partizanske enote, ki naj bi delovala pod Krvavcem. V zvezi s tem je vodstvo gorenjskih partizanov poslalo tja Lojzeta Kebeta, ki je s pomočjo Staneta Bečana 10. decembra ustanovil Kokrško četo, ki je pomladi prerasla v bataljon. Ta dan so iz Senčurja in Vogelja prišli na zborna mesto blizu Senčurja sicer šele štirje borci, vendar so že postavili četno poveljstvo. Franc Zupan iz Vogelja, Alojz Bukovnik, Janko Beležar ter Pavel Svetelj iz Senčurja.

Za komandirja je bil imenovan Stane Bečan, ki je še naprej ostal član okrožnega ko-

Turizem na gorskih kmetijah

Letos se je na TD v Skofji Loka oglasilo že večje število turistov, ki so se zanimali za možnost preživljanja dopusta na gorskih kmetijah. Žal so bila vsa povpraševanja brezuspešna. Skofjeloški turistični delavci niso mogli ugoditi nobeni prošnji. V okolici Skofje Loke namreč takih kmetij ni, ostala TD v obeh dolinah pa tudi nimajo kandidatov, ki bi se zanimali za sprejem gostov. Kje je rešitev? Kmetje, ki bi bili

pripravljeni in imajo možnosti sprejeti goste ter se čutijo sposobne, naj bi posredovali podatke o zmogljivostih najbližjemu turističnemu društvu in pa TD Skofja Loka. Podatki, ki jih ima TD Skofja Loka, so za vsakega interesenta velika ugodnost, saj mu ni treba iti, morda celo brezuspešno, na eno od TD v dolini. Mislim, da bi se vsa stvar res lahko uredila v obojestransko zadovoljstvo. -jg

V nedeljo dopoldne je bilo v avli občinske skupščine v Kranju žrebanje srečk blagovno-denarne loterije športnega društva Borec iz Kranja. Tako kot prejšnja leta je bilo tudi tokrat med Kranjčani za žrebanje veliko zanimanje. — Foto: F. Perdan

Pred
praznikom
v
Preddvoru

VSTAJA POD GORAMI

Ivan Jan
(3)

Iz kronike
Kokrškega
odreda

so tudi telefonske drogeve, v nemškem skladišču na Primskovem pa so v mesecu decembru navrtali bencinske sodove.

Največ zaslug pri delu z mladino sta imela Stane Zagaj mlajši in Tugo Vidmar. Mladina je zbirala tudi veliko zimskih oblačil in večje vsote denarja. Samo Milena Korbarjeva je nenaekrat oddala organizaciji OF 5000 RM (mesečne plače so bile tedaj od 60 do 120 RM).

Ceprav so Nemci konec novembra 1941 začeli s številnimi aretacijami, je tudi prebivalstvo Kranja in Trziča pokazalo svojo pripadnost OF tako, da med 19. in 20. uro ni bilo nobenega na cestah. Poleg tega pa so trosili tudi letake.

Ker so partizani to noč kaznovali s smrtjo tudi več izdajalcev, so te akcije dobile še večji poudarek. Upor se je kljub nezasišlanemu okupatorjevemu nasilju nadaljeval.

Kakšne razmere so vladale tedaj na Gorenjskem, pove tudi podatek, da je okupator do konca decembra 1941 pobil že 146 talcev. Med njimi je bilo tudi več ujetih partizanov, komunistov in odličnih organizatorjev osvobodilnega gibanja.

Ubijanje talcev je sicer plašilo prebivalstvo, vendar so si okupatorji s tem iz dneva v dan med ljudmi nakopavali hujše sovražstvo.

Močan pritisk so izvajali tudi tisti policijski bataljoni in čete, ki so dan za dnem zasledovali partizane in razbijali zlasti skupine v Karavankah in na kamniškem območju. Okupator je v zvezi z aktivnostjo gorenjskih partizanov in zaradi zavarovanja vojaško pomembnih objektov pripeljal na Gorenjsko nove batajone deželnih strelcev. Kaže, da je prvi tak bataljon s številko 922 prispel v začetku septembra in da je bil razmeščen v Kamni-

miteja KP, za politkomisarja pa Pavel Svetelj. Odšli so v podnožje Krvavca in se utaborili nad Možjanco. Tam so se zadrževali do 6. januarja 1942.

Od tu so izvedli dve akciji: najprej so šli v Voklje po radijske aparate, potem pa so odšli v Kokrški kamnolom po razstrelivo. Zaradi premočnega nemškega zavarovanja se jim to ni posrečilo. Naslednje dni je četica kljub trdim zimskim pogojem neprestano naraščala. V decembru se je četi pridružil še deset borcev. 11. decembra se je pridružil četi Janko Martinjak iz Srednje vasi, naslednji dan pa sta prišla še Stanko Cotman iz Senčurja in Janez Pohleven iz Orehka.

Cez nekaj dni, in sicer 15. decembra sta se četi priključila tudi brata Tine in Stane Teran iz Dupelja, ki sta bila kot izkušena partizana priključena tej mladi enoti v pomoč. Čez tri dni je prišel v četo tudi Stane Šmid iz Čirčič. Četa je bila v tesnih stikih z aktivisti v Cerkljah, Senčurju, Gradu, Dvorjah, na Visokem, Velesovem, Praprotni polici in v vaseh pod Krvavcem. Tudi iz Cankarjevega bataljona so 27. decembra prišli štirje starejši borci z desne strani Save, največji dotok v četo pa je bil 3. januarja 1942.

Tega dne je prišlo v četo kar 10 domačinov — Vogljancev: Karel Rozman, Janko Rozman, Janez Kristanc, Stane Gregorčič, Franc Zupanc ml., Albin Zupanc, Janez Zlate, Janko Oselj, Franc Molj in Stefan Bizjak. To pa še ni bilo vse. Ob nemškem napadu na Valterškem vrhu v Poljanski dolini je 27. decembra 1941 zgubila zvezo s Cankarjevim bataljonom skupina borcev prejšnje Rašiške čete. Ta skupina, ki jo je vodil Milan Juvan, se je Kokrški četi pridružila 6. januarja 1942. V tej skupini so bili še: Vinko Burnik, Srečko Dermastja, Ludvik Kolar, Tine Zaletel in Marjan Rožanc.

Poročilo

o žrebanju Blagovno-denarne loterije Športnega društva »Borec« Kranj, ki je bilo v nedeljo, 20. junija 1971, v Kranju

vse srečke
s končnicami:

so zadele:

667	50,00 din = 200 dobitkov
540	50,00 din = 200 dobitkov
936	50,00 din = 200 dobitkov
237	50,00 din = 200 dobitkov
863	100,00 din = 200 dobitkov
7668	500,00 din = 20 dobitkov
9932	500,00 din = 20 dobitkov
4856	500,00 din = 20 dobitkov
6598	500,00 din = 20 dobitkov
9430	500,00 din = 20 dobitkov
53777	barvni televizor (2 komada)
47883	barvni televizor (2 komada)
81116	barvni televizor (2 komada)
38938	barvni televizor (2 komada)
93105	barvni televizor (2 komada)
71672	barvni televizor (2 komada)
41603	barvni televizor (2 komada)
15719	barvni televizor (2 komada)
96417	barvni televizor (2 komada)
57367	barvni televizor (2 komada)
88706	osebni avtomobil FIAT 750 (2 komada)
24399	osebni avtomobil FIAT 125 PZ (2 komada)

Dobitke izplačuje upravni odbor Blagovno-denarne loterije SD Borec Kranj, Kranj, Trg revolucije 1, soba štev. 215/II.

Prevzem ali izplačilo dobitkov zapade v 60 dneh od dneva objave rezultatov žrebanja.

Blagovne dobitke dobitniki osebno prevzamejo pri prireditelju, za denarne dobitke pa dobitniki lahko pošljejo izžrebane srečke v vrednostnem pismu.

UPRAVNI ODBOR

Razstava dveh slikarjev v dvorani radovljiške graščine

Delavska univerza Radovljica je v dvorani radovljiške graščine postavila razstavo Silve Devetak in Pavla Smoleja, ki sta pred tem razstavljala v avli osnovne šole v Gorjah pri Bledu.

Razstava bo odprta do 28. junija.

Silva Devetak se predstavlja s petnajstimi deli v akvarelni tehniki in risbi, Pavel Smolej pa s prav tolikšnim številom del v olju in akvarelu.

SILVA DEVETAK je obiskovala šolo za oblikovanje in nato nadaljevala študij na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani, kjer je bil njen profesor pokojni Gojmir Anton Kos. Diplomirala je leta 1954. Po nekajletnem službovanju na gimnaziji v Stični, na Rakovniku in v Ljubljani, se je vpisala na specialko za restavracijsko, ki jo je dokončala l. 1961 pri prof. M. Subicu.

Slikarkin opus nam predstavlja predvsem nežne in krhke zapise Fužin, kjer se posebno v risbi kaže ženska natančnost in ljubezen do detajla. V nekaterih akvarelih je čutili strah pred odločno potezo. Medla zelena barva vtis nedorečenosti še povečuje.

Popolnoma drugače učinkuje sliki Ribe, kjer Devetakova risbo shematizira in daje slikam močne barvne poudarke. Tri razstavljene kompozicije iz l. 1970 predstavljajo logični razvoj od Rib in so barvno izredno žive, pravo nasprotje nekaterim drugim akvareli iz istega leta. Z njimi je slikarka sodelovala na razstavi Društva slovenskih likovnih umetnikov.

Poseben značaj ima slika Predmestje iz l. 1960, ki kaže zelo solidno tehnično znanje v risbi, kompoziciji in tonski ubranosti, ki po rahli beli patini spominja na slikarja Utrilla, mojstra pariškega Montmartra.

V Silvi Devetakovim imamo pred seboj slikarko, ki boječe in plaho išče svoj slikarski izraz in se počasi le osvobaja vplivu šolskih let.

PAVEL SMOLEJ se je radovljiškemu občinstvu predstavil pred dobrim letom. Ze takrat je bilo opaziti v njegovih delih izrazito iskanje, ki je tokrat še bolj očitno.

Petnajst slik v olju in akvarelu nam kaže zdaj discipliniranega portretista, drugič vernega upodabljalca krajine, pa izrazitega iskalca geometričnih zakonitosti v krajini, in slikarja, ki vnaša v krajino svoje osebno čustvovanje in razmišljanje in jo zato samovoljno preoblikuje.

Razstavljena dela nam odkrivajo solidnega risarja. V portretu se kaže dokajšnja discipliniranost in podrejenost upodobljencu, čeprav in-

dividualizirana s takimi oblikovnimi prijemi, s kakršnimi se npr. srečujemo v psihološko poglobljenem portretu Nuške. V akvarelih je barvno homogen, vendar nekoliko neodločen. Njegova olja, v katerih odstopa od realizma, pa so barvno zelo intenzivna in kontrastna. Zdi se, da je Smolej prav v teh oljih osebno najbolj prisoten, čeprav gre za dekorativno obravnavanje motiva, za iskanje geometričnih zakonitosti v krajini, ali za čustveno interpretirano krajino.

Med barvami uporablja predvsem temno modro, različne zelene, oranžno, vijolično itd., ki posebno v kombinaciji delujejo zelo učinkovito. Izjema med njimi je slika Polje, kjer avtor v pastelnih barvah in milejših kontrastih, v mehkih, krivih linijah slika krajino, kjer se značilno zanj prikazuje v ozadju temna, geometrično predstavljena arhitektura.

Slikarski opus sodi pretežno v l. 1971, kar priča o av-

torjevi neutrudni dejavnosti.

Tudi Pavel Smolej je kot Silva Devetak obiskoval najprej šolo za oblikovanje, le da je študij nadaljeval na pedagoški akademiji. Danes je zaposlen v klinični bolnišnici za psihiatrijo v Ljubljani, kjer dela s tistimi bolniki, ki se želijo likovno udejstvovati. Od l. 1965 je član likovne sekcije Dolik z Jesenic in se udeležuje njihovih skupinskih razstav.

Razstavljena dela Pavla Smoleja nam predstavljajo izrazito, čeprav še ne povsem dozorelo slikarsko osebnost, ki nosi v sebi močan vpliv svojega pedagoga akad. slikarja Zorana Didka. Ta se kaže v geometriziranih krajinih in pljoskovitih portretih, kakor tudi v rabi barv in kontrastiranju ravnih in krivih linij. Hkrati se zdi, da so posebnosti Smolejevega slikarskega sloga posledica njegovega delovnega okolja, ki zavedno ali nezavedno daje določen pečat njegovim slikam. M. Avguštin

Prešernov zbor je pel v Portorožu in Strunjanu

Pevski zbor France Prešeren iz Kranja je gostoval v Slovenskem primorju in je imel v petek, 18. junija, zvečer na terasi počitniškega doma Zveze borcev v Strunjanu koncert narodnih, partizanskih in umetnih pesmi. V pristrčnem vzdušju so mnogoštevilni poslušalci spontano z aplavzi nagrajevali pevski zbor za odlično izvedeni koncertni spored.

Naslednji dan je imel pevski zbor koncert v novo zgrajenem reprezentativnem hotelu SLOVENIJA. Poslušalci, v večini inozemski turisti, ki so do zadnjega kotička zasedli dvorano, so z navdušenjem pozdravljali nastopajoče pevce. Na osnovi uspešnega nastopa pevski zbor ni dobil samo priznanje poslušalcev, temveč je dobil ponovno vabilo za gostovanje v naslednji sezoni. — ar

Razgibana dejavnost loške glasbene šole

Glasbena šola v Škofji Loki ima dolgoletno tradicijo. Ustanovljena je bila leta 1949 in od takrat pa do danes je šola dala že nekaj odličnih glasbenikov, ki so kasneje študirali ali še študirajo na srednji, višji ali na visoki šoli ter so postali poklicni glasbeniki. Poleg matične šole sta še oddelka na Trati in v Železnikih. Za zdaj je popolnoma nepokrito le področje Poljanske doline. Glede na to, da je tudi po teh krajih zanimanje za šolo veliko, se bodo morda tudi po teh krajih (Ziri, Gorenja vas) razmere kmalu izboljšale. Lepe možnosti za pridobitev prostorov za glasbeni pouk se kažejo zlasti z otvoritvijo nove šole v Gorenji vasi.

Ob koncu vsakega šolskega leta pripravi škojloška glasbena šola javni nastop s pregledom dela te ustanove v preteklem letu. Po zadnjem letošnjem nastopu v Škofji Loki sem se pogovarjal z ravnateljem Oskarjem Škuljem, ki je na šoli že deset let.

»Letos je imela šola tri javne nastope: na Trati, v Železnikih in v Škofji Loki. Za vse nastope je bilo med poslušalci nepričakovano veliko zanimanje. Na Trati in v Železnikih so imeli možnost nastopa vsi učenci — posamezniki in skupine, v Škofji Loki pa je bil spored drugačen. Tu smo prikazali celotno dejavnost šole z vsemi instrumenti — posameznikov in skupin. To-

rej lahko z veseljem potrdim, da so javni nastopi odlično uspeli.«

Zanimivo je pogledati številno vpisanih učencev po posameznih letih. Od začetka delovanja šole pa do danes se je število učencev močno povečalo.

»V letošnjem letu je bilo na šoli vpisanih 182 učencev, kar je glede na stisko s prostori kar lepo število. Največje je zanimanje za vpis na oddelke za klavir, harmoniko in kitaro. Žal je v zadnjem času opaziti precej manjše zanimanje na oddelkih za godala, pihala in trobila. To je tudi vzrok precejšnjega pomanjkanja mladega naraščaja za pihalne in simfonične orkestre. Vzrok takega stanja je jasen. Mladina se usmerja predvsem na zabavno zvrst glasbe. Upamo pa lahko, da bo kriza minila in bo ponovno dovolj naraščaja za te smeri. Druga ugotovitev je za nas bolj razveseljiva. V primeri z drugimi slovenskimi kraji z glasbenimi šolami imamo pri nas veliko kandidatov za vpis na oddelke za solopetje. V letošnjem letu je to smer obiskovalo 16 učencev od 21 vpisanih.«

Oblika dejavnosti škojloške glasbene šole je zelo raznovrstna. Učenci imajo možnost vpisa na osem oddelkov, vključujejo pa se lahko tudi v številne instrumentalne skupine.

»Mislim, da imajo učenci res dovolj veliko izbiro ob vpisu na našo šolo. Pri nas lahko obiskujejo oddelke za godala, klavir, pihala, trobila, solopetje, harmoniko, kitaro in nauk o glasbi. Poleg tega se posamezniki lahko vključijo v številne instrumentalne skupine. Na matični šoli so to: godalni in simfonični orkester, dva harmonikarska zbora, kvartet godal, ansambel kitar, ženski vokalni kvartet in moški oktet, na oddelku v Železnikih pa harmonikarski zbor in ansambel kitar.«

Težav s predavatelji na loški šoli nimajo. Težave so le z denarjem.

»Res, financiranje pri nas še ni urejeno. Lahko bi povedal primere, ko nekatere šole s temi stvarmi sploh nimajo težav. Zato si res želimo vsaj malo razumevanja, da bomo lahko delali še bolj uspešno.«

Prav v teh dneh se je že začel vpis za prihodnje šolsko leto. Kaže, da bo za glasbeno šolo tudi letos dovolj zanimanja. Čimprej pa bo treba rešiti še problem glasbenih šol v Poljanski dolini.

J. Govekar

Ob krajevnem prazniku v Stražišču so v soboto v osnovni šoli Lucijana Seljaka odprli razstavo, ki so jo pripravili učenci. Člani zgodovinskega krožka so pripravili zgodovinski del razstave, katere osrednja tema je bila NOB. Razstavljene so bili tudi razni tehnični izdelki učencev, mladinska organizacija pa je pripravila razstavo raznih zbirk: znamke, prtičkov, starega denarja, značk itd. Razstavni prostor so opremili učenci - člani likovnega krožka. Ob krajevnem prazniku so učenci šole Lucijana Seljaka pripravili tudi športna tekmovanja in koncert šolskih pevskih zborov. (lb) — Foto: F. Perdan

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

218

Ta hip je Fric daleč. V svojem sanitjskem avtomobilu je. Zadnje vojno poletje je živo pred njim. To se pravi tisti dan, ko so mu dodelili neznanega sanitjskega vojaka, ki se mu je zdel v malomarno urejeni uniformi malomarnen, v resnici pa je bil izreden človek, s katerim sta govorila o Voltairu pa tudi o vsakdanjih vojaških težavah, preklinjala vojno, ta pa ji je popeljala do protivojnih zbadljivk, ki so krožile med vojaki med seboj vojskujočih se dežela, dokler mu sanitejec ni začel recitirati tudi pesem o mrtvem vojaku, ki se je naveličal dolge vojne in je raje umrl junaške smrti, kar pa cesarju ni bilo prav, ker po njegovo vojak sploh ni umrl, marveč se je samo potuhnil v smrt.

Der Krieg war aber noch nicht gar
Drum tut es dem Kaiser leid
Dass sein Soldat gestorben war:
Es schien ihm noch vor der Zeit.

Ja, tako je recitiral sanitejec, njemu pa se je zdelo, kakor da se vse to dogaja tisti hip pred njim, saj sta se vozila mimo brezbrežnih vojaških pokopališč in gozdov lesenih križev nad grobovi. Tudi poletje je pripekalo. Ja, bilo je kakor v pesmi:

Der Sommer zog über die Gräber her
Und der Soldat schlief schon
Da kam eines Nachts eine militär-
ische ärztliche Kommission.
Es zog die ärztliche Kommission
Zum Gottesacker hinaus
Und grub mit geweihten Spaten den
Gefallenen Soldaten aus.

Tudi ta hip sliši Fric samo to pesem, kakor da jo poje kabaret in pevec in jo spremlja na banjo, pesem o vojaku, ki ga je dal cesar izkopati, vojaška zdravniška komisija ga je pregledala in ugotovila (le kako bi drugače, saj so takrat ljudje že govorili: »Tako daleč smo že, da mrtve izkopujejo iz grobov in jih zopet pošiljajo na fronto), da je vojak vojaško sposoben, da je k. v. in da se je samo prikrival pred nevarnostjo:

Der Doktor besah den Soldaten genau
Oder was von ihm noch da war
Und der Doktor fand, der Soldat war k. v.
Und er drückte sich vor der Gefahr.

Ja, kakor ob spremljavi banja:

In vzeli takoj so vojaka s seboj
Glej, noč je modra in lepa bila
Ko bi čelade vojak ne imel
Bi videl zvezde, sijoče doma.

Nalili so z žganjem mu do vrha
Mrtvo trohneče telo
Dve bolničarki zrinili so mu v objem
In še napol golo ženó.

In ker je vojak po trohnobi smrdel
Bil zraven je far, odet v ornat
In s kadilnico, ki jo je večje vihtel
Odganjal mrtvaški smrad.

In godba pred njimi s čindrara
naj z marši bi mu ogrela srce
In res kot na paradi je mrtvi vojak
Od zadnjice metal nogé.

In bratovsko z njim dva sanitejca sta šla
Držala ga pod rókó
Drugače vojak bi v blato zgrmel
Ne, to se zgodilo ne bo.

In z barvami v črno-belo-rdeč
Prebarvali so mu mrtvaški prt
Da videti več ni blata bilo
Ki ga vojaku je iztisnila smrt.

Naškrobljen in v fraku je stopal naprej
Zavedajoč se dolžnosti vodil spreved
Izprsen in resen in en-dva v korak
Ja, pravi nemški gospod...

Besede in zvoki, da, pravi resnični zvoki.
Fric se čudi.

»Ja, pa saj jih pevec res poje... To je on, to je on,« z nehotenim vzklikom pogleda Stefi.

»On, ki mi je pisal, da si ranjen... Ja, Bertold Brecht je bil podpisan,« odgovori Stefi.

»O, bog, in jaz nisem vedel, da poznam tako velikega dramatika,« pomisli Fric. »Pa bodo prav te dni igrali v Berlinu njegovo novo dramo V goščavi mest,« se spomni gledaliških oglasov, ki jih je zadnje dni bral.

»In jaz sem se vozila z njim v vlaku... in se mu nisem zahvalila,« razmišlja Stefi in pozablja, da v vlaku sploh ni vedela, kdo je, in da je tudi na ime Bertold Brecht že zdavnaj pozabila, saj je tisto pismo izgubila in ga je zaman iskala, ko jo je Fric pred štirimi leti spraševal, če ima še naslov tistega neznanega prijatelja, ki ga je rešil smrti v ruševinah.

»To je on. Zahvaliti se mu morava,« zašepeta Fric.

So zogen sie mit Tschindrara
Hinab die dunkle Chaussee
Und der Soldat zog taumelnd mit
Wie im Sturm die Flocke Schnee.

»Ta si pa malo preveč dovolil!«

To je Norbertov glas.

To je Norbertov glas.

»Sramota! Padle junake sramoti,« se Norbert razburja. Pa tudi od drugih miz je slišati vedno glasnejši šum, vedno glasnejše mrmranje.

»Ne moti pesnika!« Fric ostro pogleda Norberta.

Tudi pesnik in pevec težko prenaša mrmranje, ki ga moti. Zato močnejše udari ob strune in tudi njegov glas zapoje višje:

Mijavkanje mačk in lajanje psov:

Sramota je biti Francoz

Kot žvižgi divje vreščanje rac:

To že ve sleherni gos.

»Ta pes se norčuje iz nas,« stiska Norbert svoj kozarec škripajoč z zobmi.

Od fanta do moža (17)

Zaprta hišna vrata

Včasih je imela nevesta na glavi tudi venček, ki je bil narejen iz belih nageljnov in asparagusov, lahko pa tudi iz umetnih rož. Kupili so ga pri vrtnarju nekaj dni pred poroko. V roki je imela nevesta šopek rož, ki ji ga je kupil ženin.

Goodec se ni oblekel preveč lepo, da je na ohceti lahko počenjal norčije. Za klobuk si je dal kurja peresa, da je bil že na zunaj videti smešen.

Tudi svatom so razdelili šopke, in sicer takrat, ko so šli na nevestin dom, oz. takrat, ko so prišli na ohcet. Šopke so razdelila dekleta, ki so nosila jedila na mizo. Nageljni (ali šmarnice) so bili sveži, lahko pa tudi umetni.

K poroki so se peljali nekaj (pred prvo svetovno vojno) takole: na prvem vozu sta sedela ženin in starešina, na drugem nevesta in teta, na tretjem drug in družica. Oče pravi, da so se v času med obema vojnoma vozili takole: drug in ženin skupaj, nevesta in družica skupaj in posebej teta in starešina. Da-

nes v avtomobilu sedijo tako, da sedi ženin spredaj, brez neveste, nevesta pa zadaj med pričami ali s pričó, če je ena od obeh prič obenem tudi sofer.

Ko so šli k poroki ali pa iz cerkve domov, so jim fantje napravili šrango. O tem običaju sem v rubriki Gorenjski kraji in ljudje že pisal.

Poroke so bile nekaj v glavnem le cerkvene. Korbar pravi, da se spominja samo dveh civilnih. Tudi v času med obema vojnoma je bilo zelo malo civilnih porok. Danes so vse poroke civilne — pred matičarjem, kdor pa želi, se pozneje lahko poroči tudi cerkveno.

Med mašo je bilo v cerkvi darovanje (ofer), poleg tega pa so nekaj nekaj šenkali

še kaplanu, ki je poročal, in organistu.

Nevesta je gledala, da je stopila ženinu na suknjo, če je le mogla. Če ji je to uspelo, je pomenilo, da ji bo vse skozi pokoren. Verjeli pa so tudi, da bo tisti prej umrl, na katerega strani so sveče na oltarju bolj migotale. Če je na dan poroke deževalo ali snežilo, so rekli, da bosta zakonca poleg tega, da bosta bogata, imela še dosti otrok.

Pred oltarjem sta se ženin in nevesta postavila drug zraven drugega. Kot pripoveduje Korbar, sta zadaj za njima stala starešina in drug. Danes stojita zadaj pričó. Oče pa pravi, da se je drug postavil ob ženina, družica pa ob nevesto, medtem ko sta zadaj stala starešina in teta. Iz cerkve so v vseh primerih odhajali po parih takole: ženin in nevesta, drug in družica, starešina in teta. Po poroki sta šla novoporočenca v župnišče, da so ju vpisali v matično knjigo in da sta župniku plačala stroške. Podobno postopek je še danes. Spremljata ju pričó. Poroke je moral včasih in jo mora še zdaj plačati ženin. Svatje so počakali zunaj.

Ko so se vrnili domov, v hišo, kjer je bilo pripravljeno za ohcet, so bila vrata zaprta. Potrkali so in poklicali: »Ali pri tej hiši še vedno spite?

Kje pa ste? Kdo jim je pa živino opravil?! To so zanikrili!« Oglasil se je hišni oče: »Ja, kaj pa ste za eni?« Odgovorili so: »Vi pa dolgo spite. Radi bi šli noter.« In hišni oče spet: »Vas ne poznam!« Potem so se še dolgo prericali in pogovarjali v podobnem stilu. Nazadnje so oni zunaj zagnali v vrata lončeni lonec — šturmanje. Hišni oče je ves jezen zavpil: »Kaj pa ste za eni ravbarji!« Odgovorili so: »Mi smo od zavetnika sv. Boštjana!« (To je podružnični patron.) Takrat se je hišni oče le omehčal: »Ja, če je pa tako, potem se vam pa hišna vrata odprejo.«

Opisanega običaja se oče za čas med obema vojnoma že ne spominja več.

Za pripravo ohceti so že prej najeli dobro kuharico. Dobili so tako, ki je bila res pripravna, spretna, ki je znala dobro kuhati. Plačali so ji z denarjem. Zanj je pobiral goodec proti koncu gostije. Pri velikih ohcetih je imela štiri pomočnice. Jedila za ohcet je pripravljala štiri dni do enega tedna. Pijačo je moral obvezno kupiti ženin. Stroške za ohcet so nosili v glavnem svatje. Starešina in hišni oče sta sestavila račun in ga razdelila na toliko delov, kot je bilo svatov. Pred začetkom gostije so molili.

Okoli mize je svate razvrstil hišni oče. Korbar pravi, da so sedeli takole: hišni oče v kotu, na njegovi desni strani starešina, nato teta, potem ženin in nevesta, nato pa družica in drug. Oče pravi, da je bila razporeditev takale: starešina in teta sta sedela v kotu, na tetini strani je sedela nevesta, zraven nje ženin, na starešinini strani pa sta sedela družica in drug. V obeh primerih so domači sedeli takoj zraven, drugi svatje pa drugod. Oče pravi, da so na ženinovi strani sedeli samo svatje iz njegovega sorodstva, na nevestini pa svatje iz njenega.

Ivan Sivec

(Prihodnjic naprej)

Gorenjski
kraji
in ljudje

Fotoreporter je ujel tale motiv na izogibalšču avto ceste pri Podtaboru, dobrih sto metrov naprej od odcepa ceste za Tržič. Nabasan koš za odpadke je nekdo odlomil od stojala, v okolici pa je dobesedno nastlano z odpadki, ki jih puščajo vozniki, ki počivajo na izogibalšču. Med smetmi najdemo vse, od praznih konzervnih škatel, vrečk, raznih papirjev, med katerimi je tudi pismo, naslovljeno na Dear Trudi itd., itd. Še lepši prizor pa vidimo, če stopimo v visoko travo, ki lahko marsikaj skrije. Pri bežnem pregledu smo opazili pomendran bel nageljček, par stvari, ki jih uporabljajo le ženske, po visoki travi pa vodi do bližnjih dreves stezica, po kateri se pride do pravega stranišča v naravi! Sprašujemo se, kdo je odgovoren za čistočo in urejenost izogibalščev ter neposredne bližine avtomobilske ceste?! (jk) — Foto: F. Perdan

Kovinsko podjetje Kranj

Jezerska cesta 40

a) sprejema za šolsko leto 1971/72 večje število vajencev

za naslednje poklice:

- 10 učencev za poklic strojni ključavničar
- 2 učenca za poklic klepar
- 1 učenca za poklic kovinostrugar

Pogoji za sprejem so naslednji:

1. uspešno dokončana osemletka;
 2. starost do 18 let;
 3. pouk je teoretičen na ustreznih poklicnih šoli
- Kranj, praktičen pa v našem podjetju.

b) iščemo več delavcev

za priučitev na strojnih škarjah za rezanje pločevine in za delo na stroju za krivljenje pločevine.

c) iščemo več fantov

ki niso dokončali osemletne šole, pa jih veselijo poklici ključavničarske ali kleparske stroke, katere bomo priučevali za te poklice z internimi tečajji v podjetju, s tem da so v rednem delovnem razmerju.

Pogoj pod točko c): starost 15 let.

Gasilska parada v Hotavljah

Gasilci iz Hotavelj v Poljanski dolini so preteklo nedeljo dostojno proslavili 20-letnico svojega obstoja. Spred so začeli z veliko gasilsko parado pred gostilno Lipan v Hotavljah. V paradi so sodelovala vsa društva iz Poljanske doline s številnimi člani. Se zlasti so parado poživile desetine pionirjev in pionirk ter ženska desetina in narodne noše. Gledalci, ki se jih je zbralo lepo število, so lahko opazili, da že skoraj ni društva, ki ne bi imelo gasilskega avtomobila. Tudi Hotaveljci so ga po končani paradi prevzeli in tako se je zbralo pred hotaveljskim gasilskim domom kar šest kombijev in cisterna. Pokrovitelj predsednik skupščine občine škofja Loka je Hotaveljcem

zaupal za prihodnje leto pravo osrednje občinske proslave gasilskih društev, ki bodo sodelovala v veliki gasilski paradi.

Se to. Hotaveljci so mo opozorili, da so pred dvema letoma odprli popolnoma nov gasilski dom in ne le obnovljenega. —Jg

Spet kresna noč

Po nekajletnem premoru bo v soboto, 26. junija, zvečer v Savskem logu v Kranju spet kresna noč. Prireditev bo tokrat pripravil Gorenjski sejem. Zvedeli smo, da so se za prireditev odločili predvsem zato, ker je v Savskem logu že nekaj objektov, ki trenutno (med dvema sejma) niso izkoriščeni. Razen tega pa želijo prebivalcem čimbolj približati Savski log. Pravzaprav naj bi bila sobot-

na prireditev nekakšna ne-uradna generalka zabavnega dela XXI. mednarodnega gorenjskega sejma, ki bo v Savskem logu avgusta letos.

Prireditev kresna noč se bo začela ob 20. uri, igral pa bo ansambel Treh dolin s pevci. Vstopnice bodo po 5 dinarjev, prodajali pa jih bodo pred začetkom prireditve. Če bo vreme slabo, bo prireditev v montažni hali v Savskem logu.

Prestrašen blejski gost

»Vsako leto (letos že šestič) hodim na oddih na Bled. Vedno sem bil zelo zadovoljen in tudi letos sem se oddihla zelo veselila. To, kar sem doživel v četrtek, 10. junija, ob 17. uri popoldne, pa se mi še ni zgodilo. Se sedaj sem ves prestrašen, ko se spomnim.«

Tako mi je v sredo popoldne na Bledu pripovedoval neki zahodnonemški turist. Prejšnji četrtek popoldne, ko se je z vlakom pripeljal na leško železniško postajo, je najprej poiskal domačino, pri kateri se je vsako leto oglasil. Poprosil jo je, če pokliče taksi za prevoz prtljage. Ženska je menda z Bleda poklicala sorodnika, ki opravlja tudi taksi službo.

Potem pa se je začelo. Voznika taksija z Lesc sta blejskemu kolegu naprej hotela prepričati odhod izpred leške železniške postaje. Potem pa se je začela dirka po leških ulicah. Oba leška taksista sta nekajkrat blejskemu onemogočila odhod proti Bledu. Ko je že kazalo, da bo voznik z gostom in prtljago le uspel uiti več zasedam, mu je eden od leških taksistov pred odcepom za Bled še enkrat postavil zasedo. Z avtomobilom mu je zaprl pot. Blejski voznik je ustavil, takrat pa je za njim pripeljal drugi leški taksist in se zaletel v blejskega kolego.

Zakaj takšno oviranje in huligansko ogrožanje?

Odgovor najbrž leži v odločitvi blejskih turističnih delavcev, da leška taksista ne smeta parkirati na rezerviranih parkirnih prostorih na Bledu. O tem smo pisali v sobotni številki Glasa. Kaže, da sta se leška taksista skušala maščevati. Kakorkoli že, njuno početje, ki se je nazadnje končalo s trčenjem, je bilo rečeno vse prej kot pošteno. Posebno še, ker smo v deželi, kjer si ne more vsak

sam kakor se mu zljubi krojiti reda, navad in predpisov.

Vseeno pa smo o tem poprašali tudi na turističnem društvu Bled. Povedali so nam, da so leškima taksistoma res prepovedali parkiranje na za to določenem prostoru na Bledu. To pa zato, ker je parkirni prostor uredilo turistično društvo in menijo, da imajo prednost vozniki — člani turističnega društva.

Spomnil sem se, da so določila zakona glede opravlja-

nja taksi službe malo drugačna. Rekli so: »Saj mi nimamo nič proti leškima taksistoma in drugim, menimo pa, da imajo na parkirnih prostorih, ki smo jih mi uredili, lahko prednost vozniki — člani našega društva. Predlagamo, da občina še kje drugje na Bledu uredi parkirne prostore za voznike taksijev.«

Kaže, da bo zadevo okrog taksijev na Bledu oziroma v občini nasploh res morala urediti ustrežna občinska služba. A. Z.

Srečanje gorenjskih AMD

V nedeljo je škofjeloško AMD pripravilo tradicionalno vsakoletno srečanje za člane gorenjskih AMD. Najprej je bila na sporedu vožnja v neznanu, zatem spretnostna vožnja na Mestnem trgu v Skof-

ji Loki in nazadnje še streljanje z zračno puško na Visokem v Poljanski dolini. Po tekmovalnem delu je bil na sporedu piknik. Tako kot vsa dosedanja srečanja članov gorenjskih AMD, je tudi to lepo uspelo. —Jg

Po sledih zgodovine

Turistična agencija Trans-turist bo v dneh od 24. do 29. julija pripravila že peto zanimivo potovanje pod naslovom »Po sledih zgodovine«. Udeleženci zanimive 6-dnevne ekskurzije si bodo lahko ogledali lepote Švice in jezera gornje Italije. Na poti jih bodo zanimali predvsem

kraji, ki so tesno povezani s skoraj 1000-letno zgodovino mesta Škofje Loke. Predvidevajo, da se bodo na izlet podali zlasti tisti, ki so vsa leta doslej zvesto sledili temu programu potovanja in so se že udeležili vseh štirih dosedanjih tovrstnih izletov. Zanimivosti ob poti bo razlagal prof. Janko Krek. —Jg

Priznanje pevskemu zboru Stražišče

Minulo soboto je bila v Stražišču v počastitev krajevnega praznika slavnostna seja krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. V kulturnem programu je nastopil tudi moški pevski zbor DPD Svoboda Stražišče, ki je ob tej priliki dobil za 20-letno delovanje Prešerno-

vo plaketo. Zborovodji Edu Ošabniku je plaketo izročil predsednik občinske konference socialistične zveze Kranj Tone Volčič. Predstavniki republiške zveze kulturnoprosvetnih organizacij pa je ob tej priliki posameznim članom zbora izročil Gallusove značke. A. Z.

KINO

Kranj CENTER

23. junija amer. barvni CS film JOHN IN MARY ob 16., 18. in 20. uri

24. junija amer. barv. film BAL VAMPIRJEV ob 16. in 18. uri, ob 20.20 MODNA REVIVA

25. junija ameriški barvni film NAJDI SI MESTO, DA UMREŠ ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

23. junija amer. barvni CS film SE ZA NEKAJ DOLARJEV ob 18. in 20. uri

24. junija amer. barvni CS film TAJNI AGENT O. S. S. 117 ob 18. in 20. uri

25. junija amer. film NABOLJ NEUMNI DNEVI STANA IN OLIA ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

23. junija amer. barvni CS film REVOLVERJI ODLOCAJO ob 18. in 20. uri

Tržič

24. junija premiera amer. barv. filma NORMANOVE HIPI PUSTOLOVSCINE ob 18. in 20. uri

25. junija amer. barv. film NORMANOVE HIPI PUSTOLOVSCINE ob 18. in 20. uri

Radovljica

23. junija amer. film ZANKA ZA NEDOLŽNEGA ob 18. uri, franc. barv. film ZLATA VDOVA ob 20. uri

24. junija franc. barv. film AFERA NA AZURNI OBALI ob 20. uri

25. junija franc. barv. film NAJ POGINE ZVERINA ob 20. uri

Škofja Loka SORA

23. junija amer. barv. film LEPO DEKLE KOT JAZ ob 18. in 20. uri

24. junija amer.-italij. barv. film DINAMITAR JOE ob 20. uri

25. junija amer.-italij. barv. film DINAMITAR JOE ob 18. in 20. uri

Železniki OBZORJE

23. junija amer.-italij. barv. film DINAMITAR JOE ob 20. uri

25. junija amer. barv. film LEPO DEKLE KOT JAZ ob 20. uri

mali oglasi

PRODAM

Poceni prodam litoželezno PEC za centralno kurjavo. Hafner Slavko, Rupa 38, Kranj 3133

Prodajam dobro ohranjen OTROSKI VOZICEK. Poizve se na domu. Košir Jože, Gorenja vas 109, p. Gorenja vas 3196

Prodajam več tisoč kg košnje SENA in OTAVE. Semič, Gorenja vas 67, p. Gorenja vas 3197

Prodajam za dva voza stojčega SENA, Kranjska cesta 33, Senčur 3198

Ugodno prodajam dobro ohranjen ŠIVALNI STROJ. Mrakova 2, Kranj (Vodovodni stolp) 3199

Prodajam 10 let starega KONJA, sposobnega za vsa kmečka dela. Zg. Brnik 28 3200

Prodajam dobro ohranjeno strešno opeko bobrovec. Luka Vovk, Suha št. 11 ali 1, Kranj 3201

Prodajam ČESNJE hrustavke na drevesu. Kranj, Gregorčičeva 12, telefon 21-345 3202

Prodajam KONJA ali zamenjam za KRAVO in TRAKTOR pasquali z vsemi priključki. Voklo 8 3203

Prodajam KOZO mlekarico. Virmaše 4, Škofja Loka 3204

Prodajam lahke in srednje težke JARCKE. Okroglo 24 pri Naklem 3205

Prodajam nov 80-litrski BOJLER. Zadruga 9, Kranj 3206

Prodajam stojče SENO. Stara Loka 3207

Po ugodni ceni prodajam OKNA, nevezana z roletami, za celo hišo. Martinec, Naklo 91 3214

Prodajam PLOŠČICE za tla v kopalnici. Bohnec Lado, Grad 34, Cerklje 3173

KUPIM

Kupim vprežni OBRAČALNIK za seno. Reviredo Franc, Smlednik 59 3208

MOTorna VOZILA

Prodajam NSU 1200, letnik 1969. Sp. Besnica 10 3209

Prodajam JAWO 90 ali zamenjam za MOPED T-12. Sp. Brnik 11 3210

Prodajam TAUNUS KARAVAN 17 M. Tatinec 6, Predvor 3211

Prodajam FIAT 750, letnik 1966. Ogled popoldne. Mrak Slavko, Kranj, Partizanska 29 3212

ODSTOPAM vrstni red za AUSTINA 1300. Dobava konec julija. Informacije na telefon 21-729 Kranj 3213

Prodajam MOTOR 175 sport jawa. Naslov v oglašnem oddelku 3214

STANOVANJA

Gradbeni obrtnik išče SOBO in GARAZO. Plača eno leto naprej. Ponudbe poslati pod »posodim tudi 10.000 din« 3215

FANTU nudim HRANO in STANOVANJE za pomoč na kmetiji v prostem času. Knif, Medno 21, Sentvid-Ljubljana 3216

Oddam opremljeno SOBO samskemu moškemu po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 3217

ZAPOSLOTITVE

VAJENKO za damsko in moško krojaštvo, tudi z oskrbo čez teden, sprejme takoj MALI Ivan, krojač, Letence 4, Golnik 3157

Sprejem VAJENCA, POMOCNIKA ali DELAVCA, ki bi se priučil kleparske stroke. Naslov v oglašnem oddelku 3158

Sprejem VAJENCA za kleparska in vodovodna dela. Terensko delo. Vilfan Stane, Orehek, Zasavska 16, Kranj 3159

POSODILA

Velike obresti dam tistemu, ki mi za kakšen mesec posodi 5000 din. Naslov v oglašnem oddelku 3160

OSTALO

KOČA na KRISKI GORI je stalno odprta. Vabi PD Križe z oskrbnikom Marico in Jožem 3171

Vabimo zbiralce starega kovanega in papirnatega denarja, odlikovanj in značk na ustanovni OBCNI ZBOR Numizmatičnega društva Gorenjske, ki bo v torek, 29. junija, ob 17. uri v posebni sobi hotela JELEN Kranj. Inicijativni odbor 2645

Preklicujem naročilnico št. 946 z dne 4. 5. 1971 Kranjske opekarne Kranj na ime Tiringer Anton, Zg. Bitnje 187 za 500 kosov porolita 8 in 700 kosov porolita 5 3172

Golf igrišče gradijo

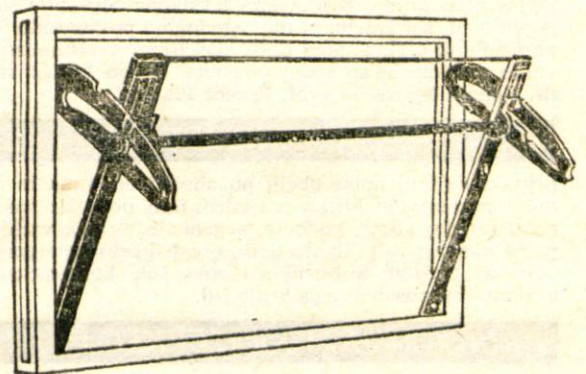
Svickarski strokovnjak za gradnjo golf igrišč Donald Harradin pravi, da bo golf igrišče med Lescami in Bledom eno najlepših v Evropi. Zavod za pospeševanje in razvoj turizma na Bledu je spomladi začel urejati teren, pred dnevi pa so asfaltirali tudi cesto k igrišču. Trenutno jim povzroča največ težav klubska hiša, ki je še vedno polna stanovalcev. Stevilnim stanovalcem bodo morali namreč zagotoviti stanovanja, potem pa hišo preurediti in povečati. Dokaj težko in zahtevno delo pa jih čaka tudi pri urejanju zelenic. Zelenic bo namreč 18 in bodo pri urejanju morali opraviti večja zemeljska dela. Svickarski

strokovnjak, ki gradi takšna igrišča po vsem svetu, je prepričan, da bo tudi na tem igrišču veliko igralcev.

Disco klub na Bledu

Turistično društvo na Bledu se je odločilo, da bo tudi letos v domu TVD Partizan na Bledu disco klub. Tako kot lani, ga bodo tudi letos uredili bratje Pibernik iz Ljubljane. Klub bo letos odprt od 18. do 23. ure, odprti pa ga bodo najbrž 25. junija.

Beton ostane beton

BETONSKA OKNA INGRAD-ASSMANN najbolj primerna za INDUSTRIJSKE OBJEKTE, SKLADIŠČA, GOSPODARSKA POSLOPJA, DELAVNICE, GARAZE IN HLEVE

- konstrukcija betonskih oken je enostavna in funkcionalna
- ne korodirajo kot kovinska in niso občutljiva za vlago kot lesena
- uporabna za enojne zasteklitve
- okovje iz obstojne kvalitetne mase
- lahko vgradljivo, enostavno za odpiranje
- cenejša od klasičnih

Okna lahko kupite v vseh večjih trgovinah z gradbenim materialom ali pri podjetju INGRAD Celje.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE

XXI. mednarodni gorenjski sejem v Kranju od 6. - 17. VIII.

Pri Državni založbi Slovenije bo kmalu izšla

DRUGA KNJIGA KRAJEVNEGA LEKSIKONA SLOVENIJE

Knjiga vsebuje nadrobne opise naslednjih občin:

ČRNOMELJ — DOMŽALE — GROSUPLJE — KAMNIK —
KOČEVJE — LITIJA — LJUBLJANA-BEŽIGRAD — LJUB-
LJANA-MOSTE-POLJE — LJUBLJANA-SIŠKA — LJUB-
LJANA-VIČ-RUDNIK — METLIKA — NOVO MESTO —
— RIBNICA — TREBNJE

V posebnih poglavjih bo opisano mesto LJUBLJANA s po-
sebnim ozirom na njeno upravno-politično, prometno, kul-
turno in gospodarsko funkcijo v preteklosti in sedanjosti.
Knjigi bo priloženih 7 preglednih zemljevidov občin v me-
rilu 1:100.000 in večbarvni načrt Ljubljane po najnovejših
podatkih.

DRUGA KNJIGA KRAJEVNEGA LEKSIKONA SLOVENIJE

bo zajela okoli 2000 samostojnih naselij in obširen oris mesta Ljubljane. V primer-
javi s prvo knjigo Krajevnega leksikona Slovenije so opisi v drugi knjigi bistveno
dopolnjeni, ker zajemajo tudi zgodovino posameznih šol in vseh količjak umetnostno
pomembnih cerkva. Med opise naselij so uvrščena tudi tista, ki so bila med zadnjo
vojno uničena in so sedaj opustela. Drugo knjigo sta — tako kot prvo — uredila
dr. Roman Savnik in prof. France Planina.

DRUGA KNJIGA KRAJEVNEGA LEKSIKONA SLOVENIJE

prinaša najprej opise občin po abecednem redu in nato v okviru vsake občine še
opise posameznih krajev z naslednjimi podatki: nastanek in razvoj, glavne značil-
nosti reliefa, klime, vodovja, vegetacije, kratek vsebinski pregled naselitve, gibanje
prebivalstva v zadnjih sto letih, pregled celotnega gospodarstva po panogah, promet-
ne zveze, turizem, kulturne ustanove, šole, kulturno-zgodovinski spomeniki, pomemb-
ni domačini posameznega kraja itd.

DRUGA KNJIGA KRAJEVNEGA LEKSIKONA SLOVENIJE

bo zanesljiv in nepogrešljiv informator občinam, upravnim organom, vodstvom
političnih organizacij, gospodarskim podjetjem, kulturnim in znanstvenim ustano-
vam, šolam in vsem, ki kakorkoli sodelujejo v upravnem, političnem, gospodarskem
in kulturnem življenju.

DRUGA KNJIGA KRAJEVNEGA LEKSIKONA SLOVENIJE

bo imela okoli 700 strani velikega formata (21 × 29 cm), natisnjena bo na brezlesnem
papirju in vezana v polusnje. Cena za prednaročnike: 240 din. Ta znesek lahko naroč-
niki poravnajo tudi v 10 mesečnih obrokih po 24 din. V prosti prodaji bo knjiga
dražja. Knjiga je že v tisku in bo kmalu izšla. Subskripcijska cena velja do izida
knjige.

Založba hkrati opozarja, da ima v zalogi še izvode

Prve knjige krajevnega leksikona Slovenije

po ceni 120 din (polusnje). Pri nakupu obeh knjig imajo naročniki prav tako ugod-
nost 10-mesečnega obročnega odplačevanja.

NAROČILA SPREJEMAJO vse knjigarne v Sloveniji in zastopniki založbe. S prilo-
ženo naročilnico lahko tudi neposredno naročite knjigo pri upravi

Državne založbe Slovenije
61000 Ljubljana, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Obvezno naročam

**DRUGO KNJIGO KRAJEVNEGA
LEKSIKONA SLOVENIJE**

vezano v polusnje za ceno 240 din.

Naročam tudi

**PRVO KNJIGO KRAJEVNEGA
LEKSIKONA SLOVENIJE**

vezano v polusnje za ceno 120 din.

Naročnino bom poravnal: — takoj —
v 10 mesečnih obrokih po din.

Knjigo pošljite na naslov:

— stalnega bivališča

— na kraj zaposlitve

(Neustrezno prosimo, prečrtajte!)

Kraj in datum: _____

Podpis: _____

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Zaposlen pri:

nesreče

NEZGODA NA VRŠICU

V soboto, 19. junija, zvečer je na Vršiču voznik osebnega
avtomobila italijanske registracije Ferdinand Tecila v blagem
desnem ovinku zapeljal s ceste. Avtomobil se je ustavil 20 me-
trov pod cesto. Sopotnik Sergio Lipizer je bil laže ranjen.
Škode je za 8000 din.

VOZNIKA HUDO RANJENA

V Frankolovem naselju v Skofji Loki sta v soboto, 19. ju-
nija, popoldne čelno trčila voznika pony ekspresa Ljubo Pod-
pečan in Milena Kruh. Nesreča se je pripetila, ko sta vsak
iz svoje smeri privozila po sredini ceste. Hudo ranjena so ju
prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

ZAPELJAL S CESTE

V nedeljo, 20. junija, ob pol eni uri zjutraj se je na cesti
v Bohinju med Mladinskim domom in hotelom Zlatorog pri-
petila prometna nezgoda zaradi neprimerne hitrosti. Voznik
osebnega avtomobila Marjan Sušnik iz Ljubljane, je zaradi ne-
primerne hitrosti zapeljal v levo in trčil v smreko ob cesti.
Od tu je avtomobil še enkrat odbilo v drugo drevo. Sopotni-
ka v avtomobilu Tomaž Šolar in Jože Repinc sta bila laže ra-
njena. Škode na vozilu je za 20.500 din.

USTAVIL SE JE TIK PRED SORO

Na cesti tretjega reda 1 kilometer pred vasjo Trebija je
v ponedeljek, 21. junija, ob pol eni uri zjutraj voznik oseb-
nega avtomobila Ivan Mavr iz Idrije v ovinku zapeljal v desno
s ceste. Po nekaj metrih se je avtomobil prevrnil na cesto in
zdrsnel nato po bregu, kjer se je ustavil tik ob Sori. Voznik
je med prevračanjem padel iz vozila in se huje ranil. Zdravi
se v ljubljanski bolnišnici. Sopotnika v avtomobilu nista bila
ranjena. Škode na vozilu je za 8000 din.

AVTOMOBIL ZGOREL

Na cesti drugega reda v bližini Bohinjske Bele se je v po-
nedeljek, 21. junija, nekaj pred deseto uro zvečer pripetila
huda prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Alek-
sander Žvab iz Lesc je v preglednem ovinku zaradi nepaz-
ljivosti — pogledal je na uro — zletel s ceste v drevo, nakar
se je avtomobil še nekajkrat prevrnil. Med prevračanjem se
je avtomobil vnel in popolnoma zgorel. Sopotnik Martin Po-
točnik z Bleda je v nesreči umrl, voznik pa je bil huje ranjen
in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

L. M.

Ujel vlomilca v avtomobil

Franc Rotar iz Moš pri
Smledniku se je v soboto,
19. junija, nekaj po enajsti
uri zvečer pripeljal v Kranj.
Avtomobil je parkiral v Sor-
lijevi ulici pred stanovanj-
skim blokom št. 35. Ker pa
tam, kamor je bil namenjen
na obisk, ni bilo nikogar
doma, se je čez nekaj trenu-
tov vrnil k avtomobilu. Te-
daj pa je opazil, da so vrata
njegovega avtomobila odpr-
ta, za volanom pa sedi ne-
znan moški. Na vprašanje,
kaj dela v njegovem avtomobi-
lu, je ta odvrnil: »Kaj ho-
češ, ti pijanec, tukaj?« Ro-
tar pa je neznanca zgrabil
in mu iz notranjega žepa v
suknjiču potegnil listnico z
dokumenti. Neznanec je sku-
šal dokumente dobiti nazaj,

a brez uspeha. Zato je iz stí-
kala potegnil stikalni ključ.
Kljub odporu pa je uspelo
Rotarju neznanca zadržati. S
pomočjo Boruta Zupanca iz
Sorlijeve 35 je Rotar neznan-
ca odvedel na postajo milice.
Tam so ugotovili, da je v
Rotarjev avtomobil vlomil K.
P., star 24 let, iz Vidmar-
jeve ul. v Kranju.

Izdaja in tiska ČP »Go-
renjski tisk« Kranj, Ulica
Moše Pijade — Naslov
uredništva in uprave lista:
Kranj, Trg revolucije 1,
stavba občinske skupšči-
ne. — Tek. račun pri SDK
v Kranju 515-1-135 — Te-
lefon: redakcija 21-835,
21-860; uprava lista, ma-
looglasna in naročniška
služba 22-152. — Naročni-
na: letna 32, polletna 16
din, cena za eno številko
50 para. Mali oglasi: be-
seda 1 din, naročniki imajo
10 % popusta. Neplačanih
oglasov ne objavljamo.

MONTAŽA IN PRODAJA
AVTOGUM V LESCAH

77 551

Žirovke državne prvakinja

Pionirke iz OŠ Žiri so za vse ljubitelje košarke v Sloveniji pripravile na minulem državnem prvenstvu v košarki prijetno presenečenje. Iz Prištine se vračajo z naslovom državnih prvakinj, ki so ga osvojile pred ekipo OŠ iz Bačke Topole. Na pr-

venstvu, ki ga je pripravila košarkarska zveza Kosmet, so se Žirovke borile izredno požrtvovalno in po trikratnem naslovu republiških prvakinj letos zaslužno osvojile še najvišji naslov v državi. -Jg

Športno srečanje grafičarjev in papirnih predelovalcev Slovenije v Murski Soboti

Rekord: 400 nastopajočih

26. in 27. junija t.l. bodo v Murski Soboti letošnje letne športne igre delavcev grafičarjev in grafično-predelovalne industrije Slovenije v organi-

zaciji domačega ZGP »Pomurski tisk« in pod pokroviteljstvom republiškega odbora sindikata delavcev in rudarstva Slovenije.

Soboški grafičarji in kartonažerji bodo tokrat sprejeli v svojo sredino okrog 340 športnikov iz 19 slovenskih delovnih kolektivov te proizvodne panoge. Skupno se bodo pomerili v malem nogometu, namiznem tenisu, odbojki, rokometu in šahu. Zanimivo je, da bo nastopilo tudi 47 delavk — športnic v odbojki in namiznem tenisu.

Priprave za letošnje letne športne igre grafičarjev in papirnih predelovalcev so v polnem teku, saj si organizatorji zelo prizadevajo, da bi z dobro izpeljano organizacijo opravičili dano jim zaupanje: športno srečanje z že kar rekordnim številom sodelujočih tudi sicer pripraviti kar najbolj domače in gostoljubno. Ob športnem srečanju, ki se bo pričelo že v petek, 25. junija zvečer s tekmovanjem v namiznem tenisu in katerega svečana otvoritev bo naslednji dan v jutranjih urah, nameravajo izdati skrbno urejeno brošuro s tekmovalnimi propozicijami in potrebnimi podatki, posebni vodič pa bodo na voljo posameznim sodelujočim ekipam pri organizaciji ogleda Murske Sobotne in bližnjih turistično-zgodovinskih znamenitosti. Za sodelujoče pa pripravljajo še druga presenečenja.

Letošnjih športnih grafičnih iger v Murski Soboti se bodo udeležile ekipe naslednjih podjetij: »Invalid« Skofja Loka, ČGP »Delo« Ljubljana, ČP »Gorenjski tisk« Kranj, CETIS Celje, ČP »Mariborski tisk« Maribor, Kartonažna tovarna Ljubljana, Učne delavnice — Ljubljana, ČZP »Primorski tisk« Koper, tiskarna Ljudska pravica Ljubljana, Papirna konfekcija Krško, Tiskarna »Tone Tomšič« Ljubljana, Embalaža Maribor, Železničarska tiskarna Ljubljana, Tiskarna Slovenija iz Ljubljane, Mladinska knjiga Ljubljana, Tiskarna »Jože Moškrič« Ljubljana, ČZP »Soča« Sentpeter pri Gorici, Tiskarna PTT Ljubljana, Kočevski tisk, Kočevje in ZGP »Pomurski tisk« Murska Sobota.

S. Kliner

Od petka do nedelje v Kranju

Športne igre delavcev cestnih podjetij

Cestno podjetje Kranj pripravilo prve zimske športne igre in naslednje leto že dalo pobudo tudi za letne. Tako so bile prve igre s 180 udeleženci pred dvema letoma v Novem mestu, lani je bilo na drugih igrah v Novi Gorici že več kot 250 tekmovalcev, za letošnje v Kranju pa se je prijavilo kar 380 udeležencev. Delavci cestnih podjetij že od vsega začetka tekmujejo v osmih športnih panogah: malem nogometu, odbojki, kegljanju, balinanju, namiznem tenisu, streljanju, šahu in atletiki. Na letošnjih igrah bodo nastopile ekipe sedmih slovenskih cestnih podjetij ter Cestnega sklada SRS in Združenja cestnih podjetij. Kranjčani so imeli doslej največ uspeha v malem nogometu, streljanju, kegljanju in balinanju.

Športne igre delavcev slovenskih cestnih podjetij so v prvi vrsti namenjene srečanju in spoznavanju med seboj. Zato bodo vsi udeleženci stanovali v Kranju. Seveda pa lahko vsako leto govorimo o večji kvaliteti tekmovanja. Prireditelji so mi tudi zaupa-

li, da bo to tekmovanje verjetno kmalu postalo mednarodno. Predstavniki ČSSR so namreč pred kratkim izrazili željo, da bi sodelovali na igrah. Končno je padla odločitev, da bodo iz najbolje uvrščenih tekmovalcev na igrah sestavili ekipo, ki se bo pozneje pomerila z izbranci iz ČSSR.

Igre, ki se bodo začele v petek, bodo končane v nedeljo ob 12. uri z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo prehodnega pokala ekipi, ki se bo v vseh panogah najbolje odrezala. Letošnje športne igre se ujemajo z dnevom cestarjev, ki je 28. junija. Ob tem prazniku naj bi v prihodnje igre postale tradicionalne. Osrednja proslava ob dnevu cestarjev bo po zaključku iger v nedeljo popoldne na Šmarjetni gori. Ob tej priložnosti bodo delavci, ki že 30 let delajo v cestno-vzdrževalni službi, dobili priznanja. Praznovanje bodo pripravila slovenska cestna podjetja, Cestni sklad SRS in poslovno združenje cestnih podjetij SRS.

J. Govekar

Finale za jugoslovanski rokometni pokal

Šešir : Duplje 21 : 23

ŠKOFJA LOKA — Igrišče v Puštalu, finale za jugoslovanski rokometni pokal, gledalcev 150, sodnika Porenta — Hvasti (oba Kranj).

ŠEŠIR: Ojdanič, Debevc, Obliak 9, Kuželj 2, R. Ojdanič 2, J. Kalan, Sajna, Rupnik, Pokorn 2, Podnar 6, Cerovski, Kalamar.

DUPLJE: M. Rakovec, F. Rakovec, Konjar 7, B. Rakovec 2, F. Grašič 1, Fajdiga, E. Rakovec 10, P. Grašič 3.

V finalu letošnjega področnega tekmovanja sta se tokrat srečali ekipe Šeširja ter

lanskoletni gorenjski pokalni prvak Duplje. Gostje iz Duplje so tokrat s težavo odpravili domačine, saj so se jim le-ti odlično upirali. Čeprav so gostje vodili že s petimi goli razlike, so ško-fjeločani v nadaljevanju zaigrali tako kot znajo in bi lahko z malo več športne sreče tekmo odločili v svojo korist. Najboljša pri domačinih sta bila Podnar in Obliak, pri gostih pa Konjar ter Edo Rakovec. Sodnika sta kljub manjšim napakam zadovoljila.

-dh

M. Prezelj — 198 cm

Na finalu pokala Jugoslavije za starejše mladince je Marko Prezelj preskočil 198 cm in tudi zmagal v skoku v višino. S tem je svoj osebni rekord izboljšal za 3 cm ter se približal le za 2 cm »magični meji« dveh metrov. Višino 201 cm mu ni uspelo preskočiti, čeprav je v vseh treh poskusih le za las manjkalo.

Na istem tekmovanju je Tone Vognuti zasedel 5. mesto v teku na 1500 m z novim osebnim rekordom 4:07,5. Lado Bitenc je bil s časom 16,4 sedmi v teku na 110 m ovire, Dvoržak pa osmi v skoku v višino s 175 cm. Olimpijski kandidat J. Kavčič na tem tekmovanju ni nastopil, ker je imel isti dan maturo na STŠ — Iskra.

D. Žumer

Ljubitelji nogometa!

Pristaši Olimpije in Hajduka!

Priložnost, da si ogledate izredno zanimivo nogometno tekmo v Splitu med Olimpijo in novim državnim prvakom Hajdukom.

Prevoz z letalom.

Prijave in ostale informacije

Turistična poslovalnica Creina — telefon 21-022

Po dveh nastopih Triglav tretji

Tudi v drugem nastopu v evropskem kegljaškem pokalnem tekmovanju v Budimpešti kegljači Kranjskega Triglava niso razočarali, saj so zasedli drugo mesto. Po dveh nastopih na težkih kegljiščih v Romuniji in Madžarski so v skupni uvrstitvi s štirimi točkami na tretjem mestu. Ker pa 3. julija v zadnjem kolu nastopijo na domačem kegljišču in ker razlika v kegljih ni velika, lahko pričakujemo, da jih bomo videli v letošnjem finalu.

REZULTATI — (drugo kolo): 1. Ferencvaros (Madžarska) 5448 (Horvath 924), 2. Triglav 5237 (Jereb 844, Vehovec 852, Česen 905, Ambrožič 877, Prion 894, Turk 861), 3. Petrolul (Romunija) 5189 (Vinatori 910). Vrstni red po dveh nastopih: 1. Petrolul (4 točke) 11.180, 2. Ferencvaros (4) 11.061, 3. Triglav (4) 10.851.

-dh

OD NEDELJE DO NEDELJE

NOGOMET — S tekmovanjem so končali tudi nogometaši v republiški in zahodni conski nogometni ligi. Kranjski Triglav je tokrat po odlični igri na domačem igrišču visoko premagal mariborskega Branika. S to zmago so si zagotovili obstanek v ligi in jih bomo v jeseni spet videli v družbi najboljših slovenskih enajsteric. Oba predstavnika v ZCNL sta tokrat osvojila vse štiri točke, toda kljub temu se bodo morali Tržičani poslovi od lige in bodo spet štartali v gorenjski nogometni ligi. Loški LTH pa si je z zmago nad prvo-uvrščeni Koprom zagotovil obstanek.

KOŠARKA — V sobotnem 10. kolu v republiški košarkarski ligi so Triglavani s težavo odpravili borbene Celjane, medtem ko je gorenjski derbi v Skofji Loki pripadal domačinom. V ženski ligi pa se tokrat Jeseničanke v Skofji Loki niso dale presenetiti, saj so zasluzeno zmagale z 11 koši razlike.

ROKOMET — V okviru tekmovanja za pokal Karavank je pomlajena tržiška ekipa na igrišču na Zalem rovu odpravila ekipo Gradca. Rezultat srečanja: Tržič : ATV 20:10 (13:4).

ODBOJKA — Jeseniški Kovinar je tokrat v tekmi republiške odbojarske lige moral v Izoli prepustiti obe točki domačinom. V ženski ligi pa so Jeseničanke na domačem terenu premagale Novo mesto, medtem ko so Kamničani v Ljubljani brez težav premagali Ljubljano.

-dh

1 vprašanje 3 odgovori

Pred približno petnajstimi leti je bila pri planinskem društvu v Kranju ustanovljena sekcija jamarjev. Trije, navdušeni za raziskave podzemnih jam in votlin, so zbrali okrog sebe dijake kranjskih srednjih šol. Toda delo je že po nekaj letih zamrlo. 1965. leta pa se je ponovno zbralo devet jamarjev, ki so ustanovili društvo. Sedaj ima že skoraj dvajset članov. Trije so o delu društva povedali:

»Karel Lipovac, (49), mehanik, načelnik društva kranjskih jamarjev: »Ko je društvo pred dobrimi šestimi leti ponovno zaživelo, smo bili skoraj brez opreme. Za pomoč smo zaprosili rudarje v Velenju in Zagorju. Dobili smo čelade in svetilke. Nekaj opreme pa so nam zapustili planinci. 1969. le-

kaj brezen smo že pregledali, vendar bodo raziskave trajale še več let. Delamo lahko le jeseni, ko se stopi veliko snega. Letos pa raziskujemo tudi Štefanjo goro in Udin boršt.«

Franč Luznar, (21), elektromehanik, član društva kranjskih jamarjev: »Preteklo soboto smo se mudili v Kamniških Alpah. Raziskali smo dve brezni. Eno od njiju je prava razpoka, zato smo morali uporabljati lestve in vrvi. O raziskavah vodimo dokumentacijo, ki jo opremimo tudi s posnetki kamnikov, podzemnih potokov in slapov, dvoran in živali. O delu jamarškega društva imamo zbranih tudi precej barvnih diapozitivov, ki jih s pridom upo-

ta smo se priključili organizaciji ljudske tehnike. Od tedaj dobivamo tudi večjo denarno pomoč. Nekaj prispevajo tudi enote civilne zaščite, s katerimi sodelujemo. V povezavi z njimi smo raziskali okolico Kranja. Odkrili smo nekaj večjih jam, ki bi bile primerne za zaklonišče. Votline in jame smo odkrili tudi v kanjonu Kokre. Tam smo odkrili tudi zaklonišče iz prve svetovne vojne.«

Davorin Preisinger, (32), strojni tehnik, gospodar društva kranjskih jamarjev: »Poleg raziskave okolice Kranja imamo v načrtu tudi raziskave drugih podzemnih jam, ki jih na Gorenjskem ni malo. Ker so tiste v nižinah že vse precej znane, je večje zanimanje za visokogorski kras. Kranjčani smo si zadali nalogo, da preiščemo Vršič. Radi bi odkrili skrivnost izvira Soče. Ne-

rabljamo na raznih predavanjih. V tem šolskem letu smo pripravili deset predavanj o jamarstvu za učence kranjskih osnovnih šol. Prek 180 šolarjev pa se je skupno z nami udeležilo izleta v Kočevske jame. L. Bogataj

GRADITELJI! ALI ŽE IMATE VRATA ZA VAŠ DOM?

Za vas imamo pripravljena:

NOTRANJA VRATA

FURNIRANA VRATA

- mahagoni
- teak
- afrormosia
- okume
- hrast
- brest

ULTRAPAS VRATA

- vrata za pleskanje
- vezane plošče
- lesanit

VHODNA VRATA

- macesen
- smreke
- hrast
- framire

GARAŽNA VRATA

- dvokrilna
- dvizna
- v izvedbah kot vhodna vrata

Preden se odločite za nakup, si ogledajte izdelke pri nas na Bledu ali v poslovalnicah LESNINE in SLOVENIJALESA! Zahtevajte ponudbe in cenike!

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE BLED LJUBLJANSKA CESTA 32
telefon 77-384, telex 34525

Zastoji v prometu na cesti I/1 reda skozi Kranj

Izločitev tovornjakov ob prometnih konicah

V Kranju je občinski upravni organ, ki je pristojen za notranje zadeve tudi s področja varnosti cestnega prometa, ob proučevanju cestno prometne problematike med drugim obravnaval tudi vsakodnevne občutne zastoje v prometu na cesti I/1 reda skozi Kranj.

Ti zastoji so prometno nevzdržni še predvsem v času prometnih konic, in sicer od 5.30 do 6.30 in od 13.30 do 14.30. Cesta I/1 reda je skozi Kranj speljala tudi po gašteskem in Jelenovem klancu, ki sta zaradi svoje naravne lege — vzpona oz. padca in ostrega zavoja — resna prometna ovira še predvsem za težja in počasnejša vozila, t. j. tovornjake in priklopna vozila.

Da bi dobili podatke o številu tovornjakov, ki so v času od 5.30 do 6.30 in od 13.30 do 14.30 vključeni v prometni vrvež na cesti I/1 reda skozi Kranj, je bilo izvedeno štetje tistih tovornih vozil, katerih največja dovoljena teža presega 3500 kg. Štetje je bilo trikratno, in sicer na različne delovne dneve, in to na cesti I/1 reda na Laborah za vozila iz smeri Ljubljana ter na cesti I/1 reda na Koroški cesti za vozila iz smeri Gorenjske ter na šestih vmesnih priključkih stranskih cest na cesti I/1 reda, posebej pa na Jelenovem klancu. Tako je bilo ugotovljeno, da je v enem izmed številnih dni vozilo v jutranji prometni konici, t. j. od 5.30 do 6.30 (v eni uri) po

Jelenovem klancu v obe smeri 79 tovornjakov, v času od 13.30 do 14.30 (v eni uri) pa kar 100 tovornjakov in priklopnikov. K temu številu težjih in počasnejših vozil je treba dodati še avtobuse in množico drugih motornih vozil in kolesarjev, ki so na tej cesti ob istem času, in tako si lahko predstavljamo, zakaj taki zastoji v prometu.

Občinski upravni organ, pristojen za varnost cestnega prometa, se je zaradi težke prometne situacije — ki se bo v času turistične sezone še poslabšala — odločil, da gospodarskim organizacijam in zasebnikom (iz območja petih gorenjskih občin, ki

opravljajo prevoze s tovornimi vozili, pošlje posebno pismeno priporočilo, da bi prevoze organizirali tako, da tovornjaki ne bi vozili po cesti I/1 reda skozi Kranj v času 5.30 do 6.30 in od 13.30 do 14.30. S prizadetimi bodo opravili tudi razgovore, pri čemer bodo sodelovali tudi odgovorni iz občin Jesenice, Radovljica, Sk. Loka in Trzin, saj to ni samo problem Kranja, temveč tudi problem Gorenjske.

Koliko pa ne bo razumevanja prevoznikov, bo ob navedenih konicah treba začeti z izločanjem tovornjakov iz prometa.

M. Mažgon

Vse naše potrošnike butan-propan plina prosimo, da v roku 60 dni zaradi popravila in kontrole zamenjajo svoje jeklenke, ki jih imajo doma v uporabi ali v rezervi.

Od 25. avgusta 1971 dalje jeklenk, ki ne bodo kontrolirane, ne bomo več prevzemali.

**VELEŽELEZNINA MERKUR
PE KURIVO KRANJ**

Gorenjesavska 4